

הזמן וההזדמנות
במעשה החינוכי
לוח השנה בשירות המחנך

הזמן וההזדמנות במעשה החינוכי

תקופת ההתחנכות של בני הנעורים היא חלון הזדמנויות קצר, בו אנו אנשי החינוך והטיפול ב'דרך כפר' מבקשים לייצר תהליך משפיע ומשמעותי. על-כן יש לרתום כל משאב אפשרי ולראות בכל אירוע הזדמנות לחנך. בעינינו, התהליך החינוכי צריך להתבצע באמצעות שלושה משאבים עיקריים – מקום, אדם, זמן.

מקום –

המרחב הפיזי של הקהילה – ניצול המשאבים הפיזיים והעיצוב בכדי להנחיל את המסרים החינוכיים ואת ערכי הקהילה.

אדם –

כל המבוגרים בקהילה הינם מחנכים ומהווים בגופם ובהתנהלותם דוגמא ומסר חינוכי מהלך.

זמן –

רתימת לוח השנה, תאריכים, אירועים צפויים או מזדמנים לטובת העברת המסרים החינוכיים וערכי הקהילה.

הדפים שלפניכם עוסקים ברתימת מימד ה"זמן" לתהליך החינוכי ומנסים להגביר את היכולת שלנו, כמחנכים ואנשי טיפול, להטעין ולרתום את אינספור ההזדמנויות הטמונות בלוח השנה בכדי לחנך, לשייך, ולהעביר מסרים של פשר ומשמעות.

ב'דרך כפר' אנו מובילים לתרבות ישראלית רבת פנים שבה כל חניך יוכל להרגיש רצוי ושייך בקהילת החינוך. נדרש זמן להכיר את הקודים והמטען הייחודי של כל תרבות וכל חניך. עד שנדע אותם עומד לרשותנו משאב זמין בצורת לוח השנה, שמציין לנו חגים ומועדים. הקהילה צריכה לאפשר לכל חניך, לכל מחנך ולכל קבוצה להרגיש שהם ותרבותם נוכחים כחלק בלתי נפרד מהמרחב החינוכי. זה נוכח בממד הפיזי, בתמונות ובחפצי נוי, ונוכח גם בלוח השנה, באירועים שנבחר לחגוג או לציין בקהילת חינוך. הקו המנחה בהחלטה לגבי האירוע שאותו נחגוג הנו- האם הוא משרת את המטרות שלנו.

הואיל וחינוך לשייכות נכלל במטרות-העל שלנו, עלינו

“לקפוץ” על כל הזדמנות חינוכית שיזמן לנו לוח השנה, ובוודאי גם על כל הזדמנות שתזמן לנו תוכנית הלימודים, לטובת העניין. לא כל אירוע וחג מחייבים הפקה והפסקת לימודים או “שבירת” השגרה. אפשר להתייחס לחג בלוח קיר, באיחולים ובברכות אישיות וכלליות ברשתות החברתיות. שווה לזכור, שכשהברכה כתובה או נאמרת בשפת המקור, יש לכך השפעה גדולה.. לוח השנה הישראלי בקהילת חינוך יהיה גדוש בכל הטוב שהחברה הישראלית יודעת להביא, כך שנוכל לחגוג את חגיגנו ולשאול את עצמנו אם אנו מקבלים עלינו כקהילה חגים נוספים, או רק מציינים אותם על מנת שנוכל לברך כל אחד בחגו.

בלוח השנה הישראלי יצוינו חגים ואירועים שונים זה לצד זה, הסהרנה לצד המימונה, התשיעי במאי לצד יום ירושלים, הסגד לצד הנובי גוד, חג הגאולה של חב"ד לצד חג נבי שועב, הרמאדן לצד יום הסובלנות ויום האחדות. כל אלה מבלי לעמעם או לדלל את חגי ישראל מלוח השנה העברי. בכל קהילה יחגגו, יציינו או פשוט יכירו את הימים הסודיים של הלב הפועם בתרבות הישראלית רבת הפנים.

הזמן

וההזדמנות

"יום יום אני תולש מהלוח דף
יום ראשון עצוב
יום שני אני שמח
יום שלישי הוא יום חדש

שבו אשכב על הגב
אתהפך על הבטן
והמוח רץ

או... עובד כמו חמור
במזוזה אני עבד
והמוח רץ

מעשה ברבי חייא הגדול, שעלה הירח ערב ראש השנה והלכו הספנים (יורדי הים) לאורו, מהלך (מרחק) ג' מילין. ראה אותו ר' חייא, נטל צרורות ועפר והיה זורק בה. אמר לו: למחר אנו מבקשין לקדשך ועלית לך עכשיו. מיד נבלע במקומו.

ילקוט שמעוני - פרשת בא, רמז קצ"א

תני ר' הושעיא: גזרו בית דין שלמטה ואמרו היום ראש השנה. אמר הקב"ה למלאכים העמידו בימה והעמידו סגורין ויעמדו ספיקטורין (קטגור), שגזרו בית דין למטה ואמרו היום ראש השנה. נשתהו העדים לבוא או נמלכו בית דין לעברה למחר. הקב"ה אומר למלאכי השרת: העבירו בימה ויעברו סגורין ויעברו ספיקטורין שגזרו בית דין למטה ואמרו ראש השנה למחר. ... יתכנסו כל מלאכי השרת אצל הקדוש ברוך הוא, ואמרו לפניו: ריבון העולמים, אימתי הוא ראש השנה? והוא אומר להם: "לי אתם שואלים? אני ואתם נשאל לבית דין שלמטה".

ילקוט שמעוני - פרשת בא, רמז ק"צ

רמדאן בטבריה | סייד קשוע

טבריה חמה בבוקר כמו שהיא בוערת לפני השקיעה, ולנו לא נותרה ברירה אלא לשרוץ עם הילדים במים, מכוסים בשכבות גדולות של משחות הגנה מקרינה ולחפש מעט צל שמספקת הרשת שנמתחה מעל אזור המים הרדודים...

"מה יהיה עם הילדים?" שאלה אשתי את שאלתה הקבועה והכניסה את ראשה אל המים לצננו. "נראה לי שהם יהיו בסדר", עניתי לה כשהוציאה את ראשה, וטבלתי את ראשי שלי, "הם שותים מספיק מים, הם יהיו בסדר, אני מקווה." "לא, אני לא מתכוונת לחום", היא אמרה, "אני מדברת על הרמדאן".

"מה איתו?" עניתי וסובבתי את ראשי בעדינות ימינה ושמאלה בעודי מחייך, מוודא שאיש לא שמע אותה מזכירה את חודש הצום, "ואת יכולה לדבר קצת בשקט בבקשה?" "...לא מפריע לך שהם לא יודעים מה זה בכלל?" - עכשיו היא לחשה. "ודאי שהם יודעים. הודענו להם כשזה התחיל. זאת אומרת באיחור של יום, אבל הודענו להם." "לא לזה אני מתכוונת", היא אמרה, "זה שאין להם התחושה, אתה מבין, כמו שלנו הייתה פעם כשהיינו בגילם - האווירה, המסורת - לא יודעת, אני קצת מרחמת עליהם לפעמים". הסתכלתי על שני הילדים סוחטי הרחמים שלה שוחים בבריכת המלון חמישה כוכבים, שוחים כמו ילדי קיבוצים, אחרי שנתיים של לימודי שחייה בחוות הנוער הציוני. אילו תנועות יש לו לקטן בסגנון חתירה, חשבתי בלבי וחייכתי לנוכח המחשבה שהצלחתי להפוך את הילדים שלי לערבים שיודעים לשחות בגיל צעיר כזה.

"אתה מבין", אמרה אשתי בקול ואני סימנתי לה באצבע על הפה שהיא שוב צועקת. "אוי סליחה", היא אמרה והמשיכה, "נכון היה כיף ברמדאן בטירה כשהיינו קטנים?"

שוב היא אמרה את המלה המפורשת רמדאן ולא הותירה לי ברירה אלא לשחות עוד בריכה אחת הלך חזור, כאמצעי טשטוש...

לא הספקתי לחשוב והנה אני קרוב לקרקעית, כמו כשהייתי ילד קטן בטירה, הנה אני ממתין יחד עם סבתא בחוץ לקולו של המואזין שייתן את האות לסיום הצום של אותו יום, שר יחד עם האחים שלי שירים מיוחדים ששרו כל הילדים, מעודדים את המואזין להקדים להציל את הרעבים. אני עושה תנועות ארוכות בידיים, משחרר בועות אוויר בעדינות מהאף, לאט-לאט, ורואה איך אנחנו יושבים כל המשפחה ביחד סביב שולחן רמדאן צבעוני, מחכים לאות כדי להסתער על הארוחה שאמא הכינה, אף שלא הייתי בטוח בכלל כמה מבני משפחתי צמים. זה לא היה העניין בכלל, הצום עצמו לא היה חשוב. אחר כך שתינו תה וישבנו מול תוכניות החידות ששודרו בערוץ הירדני.

אני מתרומם מהמים קרוב לאשתי ומודיע לה שלא, לא היה כיף בטירה ברמדאן כשהיינו קטנים ולא, אין לה סיבה לדאוג, לילדים שלנו לא חסר כלום, תראי כמה שהם נפלאים.

הימים הסודיים של הלב / ברונו בטלהיים

ברונו בטלהיים

(1903-1990),
פסיכולוג אמריקאי
יליד אוסטריה.
נשלח ב-1938 על
ידי הנאצים
למחנות הריכוז.

“החגים הם ימי השנה הסודיים של הלב ... ובילדותינו חיכינו לימים אלו, החוזרים ובאים מדי שנה בשנה, בשמחה ובהתלהבות, וצפינו את הנאותיהם שבועות רבים ושמא אף חודשים ואפילו שנה תמימה, מראש. החגים סימנו בסימני-פיסוק נעימים ביותר את חיינו, והעניקו משמעות חיובית לזמן החולף. כמבוגרים אנחנו מחליטים פעמים רבות שאיננו צריכים עוד להיכנע להשקפות ילדותיות שכאלה בקשר לדברים הנותנים טעם לחיים, ורבים מאיתנו נוטים להסתיר את רגשותיהם כלפי החגים לא רק מזולתם אלא גם מפני עצמם. ואולם משמעותם לגבינו מעוגנת במעמקי הלא-נודע שלנו; בשל כך קורא להם לונגפלו (משורר): “ימי השנה הסודיים של הלב”. רגשותינו כלפי אותם ימים מיוחדים במינם ומופנמים אפוא בקרבנו ונעשים לחלק מחיינו הפנימיים הכמוסים... החגים הנחגגים סביב שולחן חגיגי ועמוס כל-טוב, מתייצבים איפוא נגד חרדותיו הגדולות ביותר של הילד ... “התכנסות השבט” מוכיחה לילד שלמען בטחונו מפני נטישה אין עליו לסמוך רק על הוריו, אלא שיש קרובי-משפחה רבים אחרים שיעמדו לצידו בשעת משבר ויגנו עליו מפניה... בדרך זו החגים נמנים עם ההתנסויות הבונות ביותר שאנו יכולים להעניק לו לחיזוק בטחונו.”

מתוך: 'הורה מתקבל על הדעת' עמ' 322-325

אברהם יהושע השל
1907-1972
מההוגים החשובים
של המחשבה
היהודית בדור
השלישי.

“השבת – ארמון בתוך הזמן” / א.י. השל

“על האדם המבקש לחשוף את קדושת היום מוטלת המשימה לנטוש את הניכור הקיים במסחור הבוטה של החיים, ואת היותו לכוד בעול העמל והיגיעה... עליו לצעוד הרחק מהקולות הצורמים שבשאר הימים, ממתחים ומתאווות הרכישה, מהמעילה העצמית בה הוא שרוי. עליו להיפרד ממלאכתו, ולהבין שהעולם כבר נברא וישרוד גם ללא עזרת האדם. שישה ימים אנו נאבקים בעולם, וסוחטים רוח מן האדמה; בשבת אנו פונים אל הזרע הנצחי הנטוע בנפשנו. לעולם מוקדשים הידיים, הנפש שייכת למימד אחר. שישה ימים אנו מנסים להשתלט על העולם, וביום השביעי עלינו להשכיל לשלוט בעצמיותנו ... השבת איננה קיימת למען ימי החולין, ימי החולין קיימים למען השבת. השבת איננה מנגינת ביניים, היא פסגת החיים ... היום השביעי הוא כארמון בתוך הזמן, ובממלכת הזמן ימצא כל אדם את מקומו. אין המדובר בתאריך בלוח השנה, אלא באווירה רוחנית ייחודית...”

לוח השנה האסלאמי

לוח השנה האסלאמי הוא הלוח הרשמי של מדינות המפרץ הפרסי (בעיקר ערב הסעודית), וגם מוסלמים ברחבי העולם משתמשים בו למטרות דתיות.

הלוח האסלאמי, שנקרא גם **הלוח ההג'רי**, מתבסס על מחזור הירח בלבד - זמן הקפת הירח את כדור-הארץ - או בערך 29.5 ימים. השנה המוסלמית מורכבת מ-12 חודשי ירח, המסתכמים בכ-354 ימים בלבד. בלוח המוסלמי לא נהוג עיבור שנים, כך שהשנה האסלאמית קצרה לא רק מהשנה הנוצרית ה"שמשית" (הארוכה מעט יותר מ-365 ימים) אלא גם מהשנה העברית ה"ירחית".

בלוח האסלאמי, כל חודש מתחיל כאשר **סהר הירח נצפה לראשונה בעיניים**, ולכן התאריך המדויק מושפע מגורמים שונים (מזג-אוויר, מיקום הצופה ועוד). שיטה זאת מקשה לדעת מראש את תאריך ההתחלה של חודש כלשהו, וייתכן אף שבמקומות שונים יתחיל החודש בימים שונים. אמנם מדפיסים מראש לוחות שנה, אך הם בגדר הערכה בלבד, והתאריכים בהם משתנים על-פי תצפיות, המתבצעות בתאריך עצמו. אתרים רבים באינטרנט מביאים תחזית של הופעת הירח במקומות שונים בעולם, כדי להקל על מאמינים מוסלמים לקבוע תאריכים.

ראש השנה האסלאמית חל ב-1 **לחודש מוחרם**, החודש הראשון בלוח. השנים נספרות מאז ההג'רה - ההגירה של הנביא מוחמד אל העיר מדינה - אשר אירעה, כנראה, בשנת 622 לספירת הנוצרים. כך, שנת 2017 היתה שנת 1438 להג'רה.

לוח השנה הנוצרי

יסודו של לוח השנה הנוצרי בלוח שנקבע באימפריה הרומית בשנת 45 לפני הספירה על ידי יוליוס קיסר, ונקרא על שמו: הלוח היוֹלִיאָנִי. במאה ה-16 נערך בלוח זה תיקון ביוזמת האפיפיור גֶּרְגֹּרְיוֹס ה-13, ועל שמו נקרא הלוח המתוקן בשם הלוח הגֶּרְגֹּרְיאָנִי.

שניים מן החודשים בשנה נקראו על שם קיסרים (יולי על שם יוליוס, ואוגוסט על שם יורשו אוֹגוסְטוס). על פי הלוח היוֹלִיאָנִי, החודש הראשון בשנה היה מֶאָרְס (על שם אֵל המלחמה בתרבות הרומית), ושמותיהם של חלק מהחודשים מעידים על כך: ספטמבר משמעו 7 בשפה הלטינית, אוקטובר משמעו 8, נובמבר משמעו 9, ודצמבר משמעו 10. החודשים ינואר, פברואר, מאי ויוני נקראים על שם אלים שונים. ואילו השם אפריל, שמו של החודש הקל באביב, נגזר משורש לטיני שמשמעו "להיפתח", והוא קשור לפריחה המתרחשת באביב.

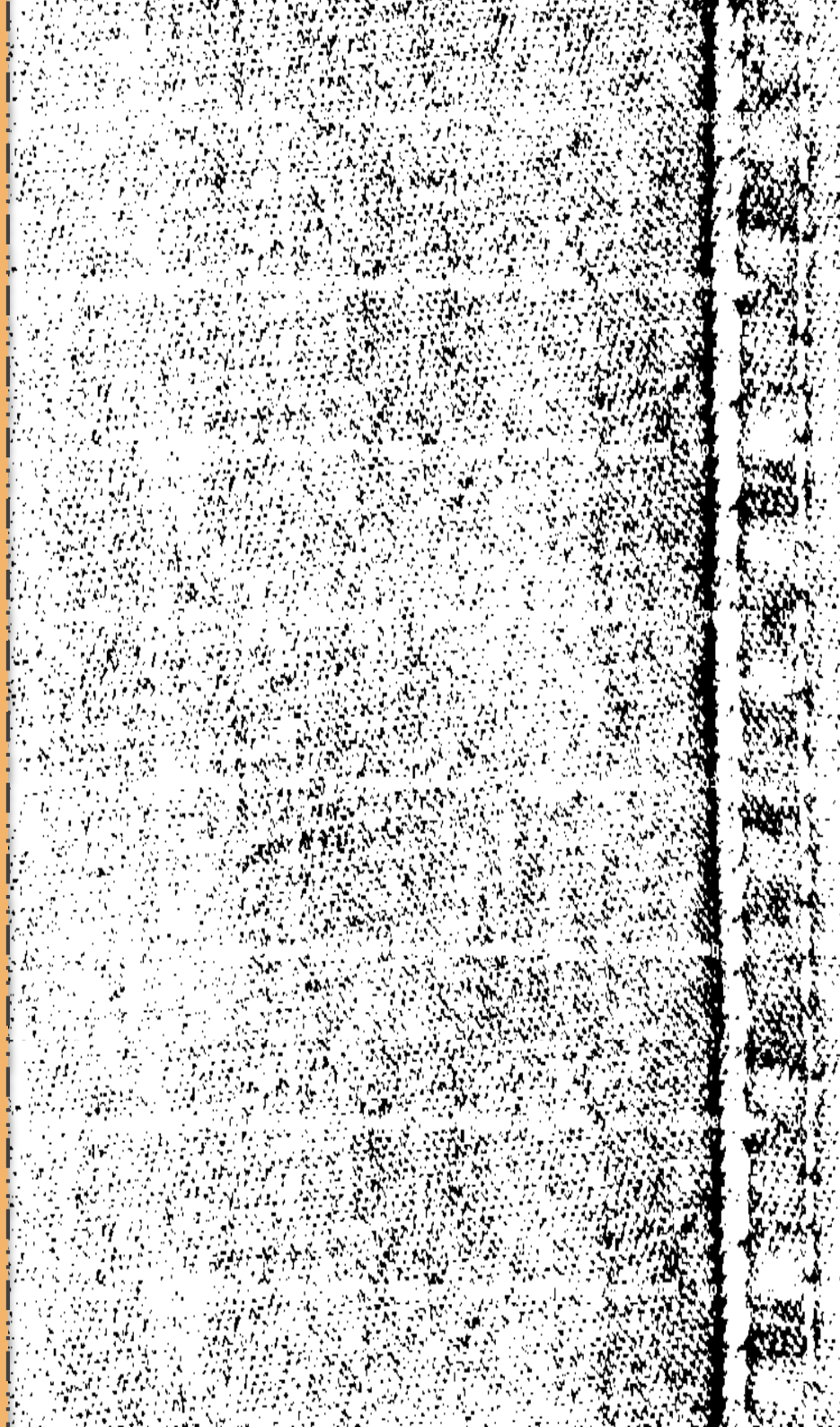
מכיוון שבזמן ההקפה של כדור הארץ סביב השמש חסרות שעות אחדות כדי למלא 365 יממות בדיוק – כל 4 שנים מוסיפים לשנה יממה אחת. כך נקבע שחודש פברואר, החודש האחרון בשנה, יעובר כל 4 שנים ויהיה בן 29 יממות.

הקהילות הנוצריות שנוצרו באימפריה הרומית במאות הראשונות לספירה, קבעו את החגים והמועדים על פי הלוח היוֹלִיאָנִי המקובל. עם זאת הן ערכו בו שינוי – מועד ראשית השנה הועבר לחודש ינואר.

כאמור, במאה ה-16 הכניס האפיפיור גֶּרְגֹּרְיוֹס ה-13 תיקון בלוח היוֹלִיאָנִי. תיקון זה התקבל בארצות שאוכלוסייתן משתייכת לזרם הקתולי או לזרם הפרוטסטנטי של הנצרות. לעומת זאת בארצות שאוכלוסייתן משתייכת לזרם האורתודוקסי המשיכו להשתמש בלוח היוֹלִיאָנִי עד תחילת המאה ה-20, ורק אז אימצו את הלוח הגֶּרְגֹּרְיאָנִי. בכנסייה האורתודוקסית הפועלת בארץ הקודש נוהגים עד היום על פי הלוח היוֹלִיאָנִי.

עוצמתה הכלכלית והפוליטית של אירופה, והשתלטותן של ארצות אירופה על רוב חלקי העולם החל מהמאה ה-19, הביאו לידי כך שהלוח הנוצרי הגרגוריאני התקבל בכל העולם כלוח האזרחי, כלומר הלוח שעל פיו פועלים מוסדות המדינה והגופים הכלכליים ברוב מדינות העולם. במדינת ישראל, שרוב אוכלוסייתה יהודית, מציינים במסמכים הרשמיים הן את התאריך האזרחי והן את התאריך העברי. במוסדות המוסלמיים שבמדינת ישראל מציינים במסמכים את התאריך האזרחי ואת התאריך האסלאמי, וכך עושים גם במדינות המוסלמיות.

ספטמבר

ראש השנה | א' בתשרי

ראש השנה החל בחודש תשרי הוא חג מהתורה ואחד מראשי השנה העבריים. הוא מצוין בימינו כחג יהודי בא' וב' בתשרי, כאשר א' בתשרי נחשב על-פי המסורת ליום המלכת האלוהים על האנושות, וליום דין שבו נידון האדם על השנה שעברה ונקבע מה יארע לו בשנה הבאה. כמו כן, יום זה נחשב ליום הראשון בשנה לצורך מניין השנים בלוח העברי וכן מניין שנות שמיטה ויובל. המצווה העיקרית של החג היא תקיעת שופר.

#הזדמנויות חינוכיות:

#דין או רחמים

#האדם נזר הבריאה?

#אמונה

#פתיחת דף חדש

#הזדמנויות בשנת שמיטה

יום הזיכרון לחללי מג"ב

ז' בתשרי

משמר הגבול, מג"ב, הוא זרוע מבצעית של צה"ל ושל משטרת ישראל שמטרתה לתת מענה לבעיות ביטחון פנים, לוחמה בטרור ואבטחת הגבולות. משמר הגבול הוקם בשנת 1949 כחיל הספר, בשנת 1952 הוקמו הפלוגות הראשונות במשטרה ומ-1953 היחידות אוחדו והוא קיים בשמו הנוכחי.

טקס הזיכרון לחללי מג"ב מתקיים מדי שנה בז' בתשרי, באתר הנצחה ומורשת משמר הגבול, הסמוך לצומת עירון, ובו אנדרטה המנציחה את נופלי משמר הגבול בכל מערכות ישראל.

#הזדמנויות חינוכיות:

#הכרות עם מג"ב, חיילות שונים בצבא ובמשטרה

#הכרות עם דמויות
של לוחמים

#מפגש עם
לוחמים

#דילמות מוסריות
בלחימה

#קשר עם משפחה
שכולה

עשרת ימי תשובה

הימים שמראש השנה עד יום הכיפורים נקראים עשרת ימי תשובה ומוקדשים ביהדות לחשבון נפש ובקשת סליחה בין אדם לחברו. היום הראשון בעשרת ימי תשובה הוא ראש השנה, היום העשירי והאחרון בעשרת ימי תשובה הוא יום כיפור החל ב' בתשרי.

שם נוסף לימים אלו הוא בין פֶּסַח לעשור, על פי הפסוק בתהלים פ"א: "תקעו בחודש שופר, בכסה ליום חגנו".

על פי המדרש, ראש השנה מכונה "כסה" מלשון המילה "כיסוי", מכיוון שבניגוד לרוב החגים הוא חל בתחילת החודש, ביום שבו הירח אינו נראה כלל (מכוסה), ויום הכיפורים מכונה "עשור", שכן הוא חל בעשירי לחודש תשרי.

בעשרת הימים שבין ראש השנה ליום כיפור, ("בין כסה לעשור") יש תמיד שבת אחת הנקראת שַׁבַּת שׁוּבָה על שם המילה הראשונה בהפטרה המיוחדת שקוראים בשבת זו מדברי הנביא הושע, המתחילה כך: "שובה ישראל עד ה' אלוהיך".

שבת זו נקראת גם "שבת תשובה", כיוון שהיא חלה בעשרת ימי תשובה. מנהג הוא, שראש הקהילה או הרב דורש בשבת זו בפני הציבור וקורא לחשבון נפש, שיפור מעשים ותשובה.

#הזדמנויות חינוכיות:

#הזדמנויות לומר
מילים טובות

#חיזוק קשר בין-אישי

#חשבון נפש קבוצתי

#סליחות שהגיע הזמן
לפתוח

#חיזוק ההכרות לקראת
פתיחת שנה

#חשבון נפש אישי

יום הכיפורים | י' בתשרי

יום הכיפורים חל בעשרה בתשרי, ובמוקדו עומדות התשובה והסליחה. על פי ציווי התורה, נדרש להתענות בו עינוי הנפש. חז"ל מפרשים במשנה את מהות העינוי הכולל חמישה איסורים: אכילה ושתייה, סיבת הגוף (בשמן), רחיצה, נעילת הסנדל (נעל עור) וקיום יחסי אישות.

מצוות התענית, התפילה וההימנעות ממלאכה, זוכות לאחוזי שמירה מהגבוהים ביותר בקרב היהודים, מבין מצוות היהדות, וזאת בשל קדושתו הרבה של היום והאמונה בסגולתו למחילת עוונות בקיום המצוות, האיסורים, והמנהגים הרבים הקשורים בו.

#הזדמנויות חינוכיות:

#חשבון נפש

#סליחות

#קדושה ורוח

#אמונה

#קהילתיות

חג סוכות | ט"ו - כ"א בתשרי

חג הסוכות, הנקרא גם חג האסיף, הינו חג מקראי הנחוג במשך שבעה ימים, בין ט"ו לכ"א בתשרי, ובו מצווה כל יהודי לשבת בסוכה. על פי המקרא, לחג שני טעמים: מחד זהו חג חקלאי החוגג את עונת האסיף ואחד משלוש הרגלים בשנה, ומאידך מדובר בחג לאומי המציין את המאורע ההיסטורי של הושבת בני ישראל בסוכות בנדודיהם במדבר.

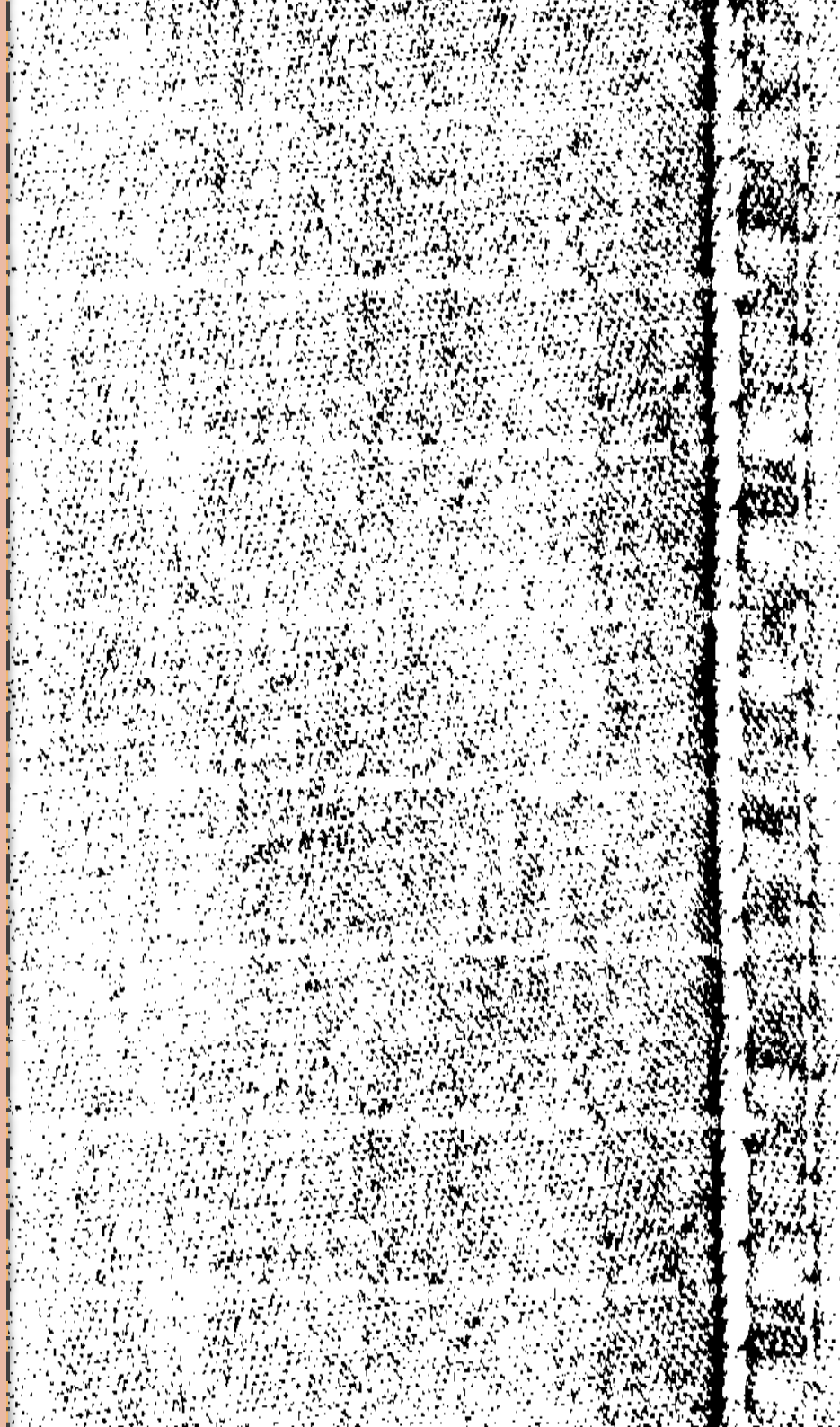
יום החג הראשון הוא יום טוב, ואחריו שישה ימי חול המועד. בסיום חג הסוכות, בכ"ב בתשרי, נחוג שמיני עצרת שהוא חג נפרד העומד בפני עצמו, והמצוות המיוחדות של חג הסוכות (הסוכה, נטילת לולב וכו') אינן חלות בו. בארץ ישראל חל במקביל ליום שמיני עצרת גם חג מדרבנן בשם שמחת תורה, שאף הוא נפרד משני החגים הקודמים. לאחר שמיני עצרת, בכ"ג בתשרי מצוין יום אסרו חג.

הסהרנה | חול המועד סוכות

סהרנה הוא חג עממי, ללא מקור דתי, של קהילת יהודי כורדיסטן. בעשורים הראשונים למדינה, היהודים ממוצא כורדי לא חגגו את הסהרנה, ככל הנראה בשל קשיי ההסתגלות לחיים במדינת ישראל ומדיניות כור ההיתוך. ב-1972 יוצאי כורדיסטן בישראל ארגנו לראשונה את חגיגות הסהרנה בישראל. בכורדיסטן נחגגה הסהרנה המרכזית בחול המועד של פסח, אך בארץ הועברו החגיגות מהאביב לחול המועד סוכות.

חגיגות הסהרנה מתאפיינות בהילולה גדולה, שבין השאר כוללת יציאה של כלל חברי הקהילה לטבע לסעודות, תרומות, שירה ותחרויות שירה, נגינה על תוף וזורנה וריקוד. הסהרנה, בכורדיסטן, הייתה אירוע ששבר את שגרת היומיום ואיפשר מפגשים חברתיים חוצי גילאים ומגדר ושחרור מהנורמות החברתיות. אף על פי שהחג אינו דתי במהותו, ישנן תפילות מיוחדות לחג, וטקסים דתיים כגון הכנסת ספר תורה חדש לבית הכנסת וטקסי אירוסין המתקיימים כחלק מן החגיגות.

אוקטובר

2/10 - יום הזיכרון לשייח אמין טריף (דרוזי)

أمين طريف

שייח' אמין טריף היה סמכות רוחנית עליונה בעדה הדרוזית בישראל. הוא שימש כראשה הרוחני של העדה במשך 65 שנים (1928-1993) ושילב מנהיגות דתית ופוליטית כאחד. לשייח טריף חלק נכבד בכינון היחסים הטובים של הדרוזים עם הישוב היהודי בארץ. בשנת 1956 פסק על החלת חוק שרות חובה בצה"ל של הדרוזים בישראל, למעט הדתיים שביניהם; ב-1957 הביא להכרת הדרוזים כעדה עצמאית על-ידי ממשלת ישראל, ובשנת 1988 הוכתר על-ידי ראשי העדה כמנהיגם הבלעדי של הדרוזים בכל המזרח התיכון. ב-1990 הוענק לו פרס ישראל על "מנהיגות רוחנית מופלאה... וגיבוש עדה, שבניה מיישמים תפיסת עולם ודרך חיים, שעליהם גאווה העם והמדינה. הוא משמש מופת ודוגמא אישית לבני עדתו ולחברה הישראלית.

שיח' אמין נפטר ב-2.10.1993 בקרב מאמיניו הוא נחשב לצדיק ולקדוש ורבים ראו בו דמות עם ניצוץ נבואי.

#הזדמנויות חינוכיות:

#הכרות עם דמויות משפיעות בחברה הדרוזית

#שוויון הזדמנויות לעדה

הדרוזית - האמנם?!

#מנהיגות פורצת דרך

#שותפות ואחריות לצד המורכבות

הצעות פעילות:

- סיור בישוב דרוזי
- ביקור במכינה הקדם צבאית הדרוזית בדגש על נושא המנהיגות
- ביקור ביד לבנים בדליית אל כרמל
- הכרות עם דמויות של מנהיגים נוספים בעדה הדרוזית

שבוע העליות

מדינת ישראל נבנתה על-ידי עולים שהגיעו לארץ טרם הקמתה ולאחר מכן. מפעל העלייה הוביל לבניית החברה הישראלית המגוונת ורבת התרבויות, והוא אחד מהמאפיינים המייחדים את עם ישראל ואת מדינת ישראל.

במסגרת ועדת יישום דו"ח ביטון, הוחלט בשנת תשע"ז כי בשבוע העליות מערכת החינוך תעסוק בכלל העליות אשר הגיעו ומגיעות אל ישראל, בדגש על העליות של יהודים יוצאי ארצות האסלאם בשנות החמישים.

במהלך שבוע זה מומלץ לשים זרקור על העליות בכלל ועל העולים בפרט, ללמוד במסגרת תחומי הדעת, לשמוע, להוקיר ולהכיר סיפורים אישיים של העולים, בני משפחותיהם ואנשים מהקהילה.

שבוע העליות – חל סמוך לפרשת "לך-לך" בה מסופר על עלייתו של אברהם ומשפחתו לארץ.

#הזדמנויות חינוכיות:

#היכרות עם מגוון סיפורי העלייה בקהילת החינוך (בעלי תפקידים שונים בקהילה) וב ישראל

#חקירת שורשים והכרות עם סיפורי עלייה משפחתיים

#סוגיות בקליטת עליה

#הידוק קשרי משפחות וקהילות חינוך

#היכרות עם מילים במגוון שפות

#ציונות

#לחנך משמע לשייך - קליטת בני נוער עולים

שבוע העליות

הצעות פעילות:

- **לוח קיר** עם דגלי הארצות של העליות השונות בקהילה שלנו או תמונה של כדור הארץ עם חוטים שחברי הקהילה מותחים מהארץ שממנה עלו לישראל.
- **חפצים מספרים** - חניכים וחברי צוות משתפים שבני משפחתם הביאו בשעלו לישראל.
- **תערוכה** והמלצות על ספרי עלייה מארצות שונות.
- **טקס הוקרה** לעולים בסביבה הקרובה והכרות עם סיפורם האישי.
- **לימוד שפות הדדי**.
- **עיסוק במגילת העצמאות**.
- **צפייה בסרט** לול או במבחר הסרטים (חדשים וישנים) בנושא עליות.
- **מגוון פעילויות מומלצות לשבוע העליות ברשת ובמאגר הידע דרך כפר.**

למאגר הידע דרך כפר:
הצעה לפעילות

להצעות פעילות
בנושא עליות:

הכינו קיר עם
כל דגלי ארצות
המוצא של
קהילת ביה"ס

בבית הספר
מורשת משה
ברמת-גן

יום הזיכרון לרצח יצחק רבין

י"ב חשוון

רצח ראש ממשלת ישראל יצחק רבין אירע ב-4 בנובמבר 1995 בכיכר מלכי ישראל (כיום: כיכר רבין) בתל אביב. הרצח בוצע בתום עצרת תמיכה בהסכמי השלום אותם הוביל רבין, כשקדם לו מסע ציבורי נרחב של הימין נגד מדיניות הממשלה והעומד בראשה. חוק יום הזיכרון ליצחק רבין נקבע על ידי הכנסת ב-1997, ונקבע לי"ב בחשוון, יום הירצחו עפ"י הלוח העברי. ההצעה לציין את צום גדליה כיום הזיכרון, בשל הקשר בין הרצח הפוליטי של גדליה בן אחיקם ובין הרצח הפוליטי של יצחק רבין, נדחתה. יום הזיכרון מצוין בטקסים ממלכתיים בהר הרצל (שם קבור רבין), בכיכר בה נרצח וברחבי ישראל, וכן מתקיימת בכיכר מדי שנה עצרת זיכרון עממית ובלתי ממלכתית.

#הזדמנויות חינוכיות:

#התלהמות ואחריות

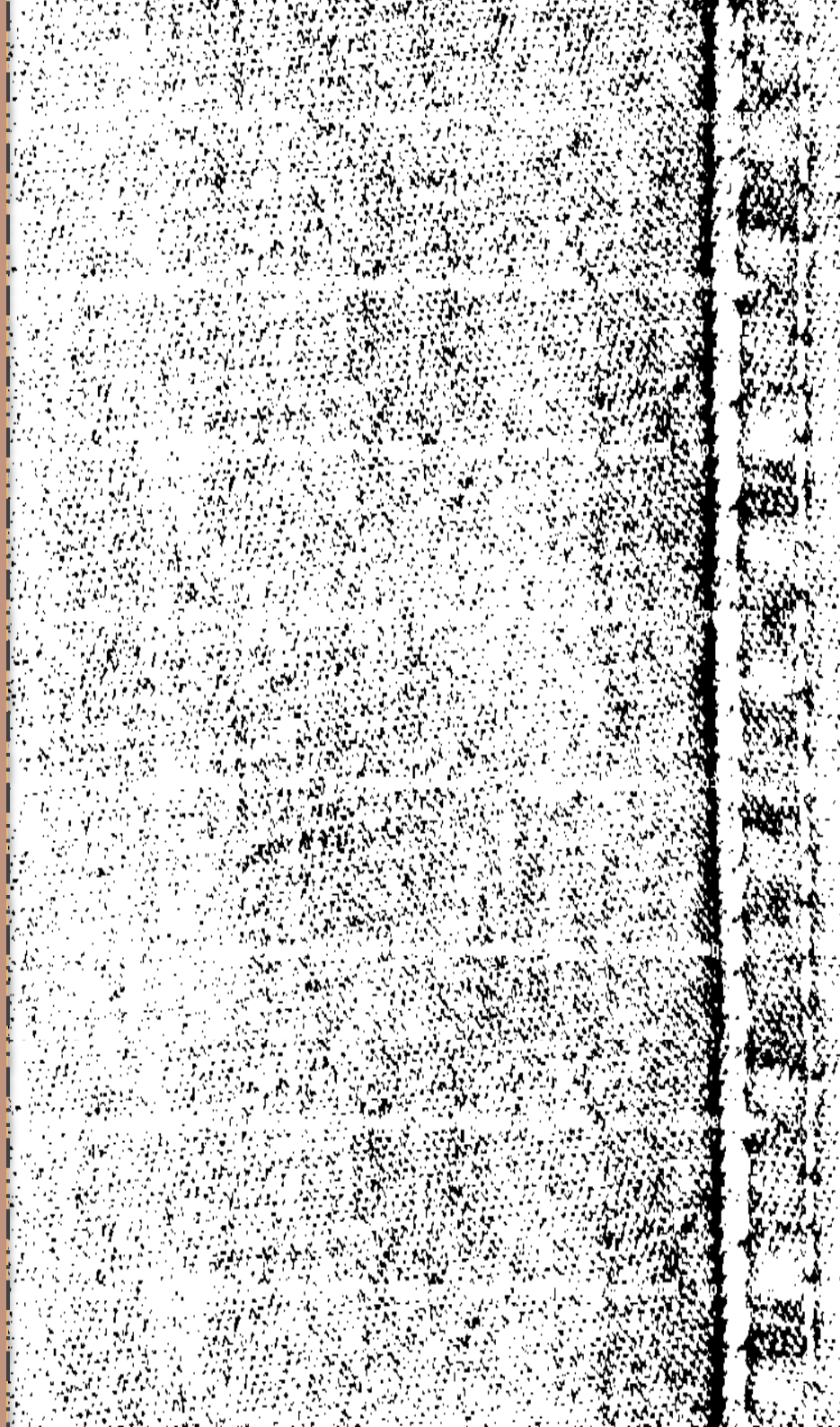
#מה עושים או לא עושים
כשלא מסכימים

#חילוקי דעות

#סובלנות

#רצח פוליטי

נוכח

חג הסגד - תשס"ח

כ"ט בחשוון

הסגד הינו אחד מחגי ומועדי ביתא ישראל. החג חל בכ"ט בחשוון, 50 יום לאחר יום הכיפורים. הסגד (מלשון סגידה) הוא יום של צום, טהרה והתחדשות, ובמרכזו טקס חידוש הברית בין העם לאל, הכולל ברכות ותפילות לגאולה. הטקס נערך בראש הר גבוה, כסמל למעמד הר סיני, ומנהלים אותו הקסים - כהני הקהילה. ההשראה למנהגי החג לקוחה ממעמד דומה, שאותו קיימו עזרא ונחמיה בימי שיבת ציון.

בישראל התקבל המנהג לערוך את טקס הסגד בטיילת ארמון הנציב, המשקיפה אל הר הבית בירושלים, בנוכחות בני העדה ואישי ציבור. בשנת 2008 התקבל בכנסת חוק הקובע את הסגד כיום חג רשמי של מדינת ישראל וכיום בחירה.

#הזדמנויות חינוכיות:

#ציונות מעשית

#ניצחון הרוח על החומר

#הכרות עם הפרק החסר
בתולדות ישראל -
והזדמנות להכרות עם
פרקים נוספים

#שמירה על זהות

#אמונה

#הכמיהה וסגידה לציון

#ייחוס של כבוד למסורת
ולמבוגרים במציאות משתנה

#העליות השונות לישראל

#שמירה על מתח חיובי
בין ימי שיא לשגרה

חג הסגד - עֲרֵה

כ"ט חשוון

הצעות פעילות:

- על לוח הקיר: מידע על החג, מידע על קהילת יוצאי אתיופיה בישראל.
- עיסוק בסוגיות של קליטת עלייה, עליות שונות וציונות.
- יציאה לטבע וטיפול על פסגת הר בשילוב קריאת סיפור, שיר, טקסט היסטורי או תפילה שימחישו את חווית הסגד כפי שנחגג באתיופיה.
- טקס וחגיגת הסגד בקהילת החינוך ומפגש עם קס מהעדה.
- השתתפות בטקס הסגד הממלכתי בארמון הנציב. אפשר גם לשלוח נציגים (לא יוצאי אתיופיה בלבד ניתן לצרף גם הורים ואנשי חינוך ממגוון התפקידים והעדות בביה"ס).

להרחבה והצעות
פעילות נוספות היכנסו
למאגר הידע דרך כפר
וחפשו: סגד

יום הבטיחות בדרכים

14 בנובמבר

בהתאם להחלטת הממשלה מ-2007 מתקיים בכל שנה יום הבטיחות בדרכים, לרוב בתחילת חודש נובמבר. מטרתו של יום הבטיחות בדרכים היא להעלות את המודעות הציבורית לנושא ולחשיבות האחריות האישית של כלל משתמשי הדרך ולמחויבותם להתנהגות אחראית, שומרת חוק ומתחשבת בעת ההתנהלות בדרכים.

מספר ההרוגים בתאונות דרכים נמצא בירידה משנת 1995, בה נהרגו 709 אנשים, כאשר בשנת 2008 עמד מספרם של ההרוגים על 449. ירידה זו חלה למרות העלייה הניכרת במספר כלי הרכב ובמספר הנהגים. יחד עם זאת, חלה עליה קלה במספר ההרוגים בתאונות אופנוע, ובתאונות הולכי רגל (במגזר הלא-יהודי).

#הזדמנויות חינוכיות:

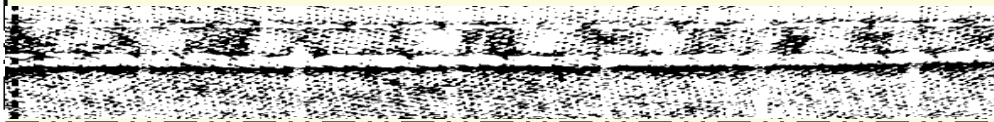
#אם שותים לא נוהגים

#נהג תורן

#תיאוריה

#רישיון נהיגה

#פעילות שיא בנושא תעבורה

חג ההודיה - Thanksgiving

יום חמישי הרביעי של חודש נובמבר

חג ההודיה (באנגלית: Thanksgiving Day) הוא חג אזרחי הנחוג בצפון אמריקה, שבו מבטאים אסירות תודה על יכולי הסתיו והכרת תודה כללית. למרות שלחג שורשים נוצריים, במשך שנים רבות נערך גם כחגיגה חילונית, ואף על ידי תושבים שאינם נוצריים. מקור החג בשנים הראשונות של התאקלמות ההתיישבות החדשה באמריקה.

בארצות הברית נחוג החג ביום חמישי הרביעי של חודש נובמבר, על פי המועד נקבע בארצות הברית בשנת 1941 בהחלטה מיוחדת של הקונגרס ובחתימתו של הנשיא פרנקלין רוזוולט. בקנדה הוא נחוג ביום שני השני של חודש אוקטובר. סעודת החג מהווה את מוקד החג. זוהי ארוחת ערב גדולה, שמתחילה בשעות אחר הצהריים ולרוב כוללת תרנגול הודו צלוי.

#הזדמנויות חינוכיות:

#משפחתיות

#הוקרת תודה- למי? על מה?

#שמחה במה שיש

#מה בין היכולת להכיר
בטוב ולהודות עליו ובין
היכולות להעניק לאחר

חג הגאולה | י"ט כסלו

חג הגאולה הוא מועד המצוין בכל שנה בקרב חסידות חב"ד בתאריך י"ט בכסלו. ביום זה שוחרר רבי שניאור זלמן מלאדי (הרש"ז), מייסד חסידות חב"ד ובעל ספר התניא, מהכלא הרוסי.

מדוע נכנס רבי שניאור זלמן לכלא?

במסגרת העימותים עם החסידים בליטא, דיווחו יהודים המתנגדים לחסידות על רש"ז בפני השלטון הצארי, כי הוא מורד במלכות ומסייע לאימפריה העות'מאנית שנלחמה ברוסיה. הדיווח התבסס בעיקר על העובדה שרש"ז יזם איסוף כספי צדקה ליהודים בארץ ישראל ולחסידים שעלו אליה. כשנאסר, הובל במרכבה שחורה (בה השתמשו באותה עת להובלת מורדים במלכות) למבצר פטרופלובסקיה שבפטרבורג. בהשתדלות החסידים, לאחר 53 ימים במאסר, הוא שוחרר בי"ט בכסלו ה'תקנ"ט (29 בנובמבר 1798). מאז מצוין התאריך בחסידות חב"ד כ"חג הגאולה", ונתפס בעיניהם כמצוין את ניצחונה של תנועת החסידות על מתנגדיה.

האירוע המרכזי הנהוג בי"ט בכסלו הוא עריכת סעודות התוועדות חגיגיות. בישראל מתקיימת התוועדות מרכזית בכפר חב"ד, ובה השתתפו במשך השנים אישי ציבור ואנשי רוח כמו נתן אלתרמן ונשיאי המדינה.

ביום זה נוהגים חסידי חב"ד ללבוש בגדי שבת, וגם הילדים הולכים לבתי הספר ותלמודי התורה כשהם לובשים בגדים חגיגיים. עוד נוהגים לאכול ביום זה דייסת כוסמת (ביידיש: "שווארצע קאשע"), שעל פי המסופר הייתה מזונו העיקרי של רש"ז בהיותו במאסר. בכל בתי הכנסת ובתי המדרש של חסידי חב"ד ברחבי העולם מתקיימת ביום זה "חלוקת הש"ס".

#הזדמנויות חינוכיות:

#היכולת להעריך ולחגוג יציאה ממשבר
ולא לעבור הלאה לסדר היום

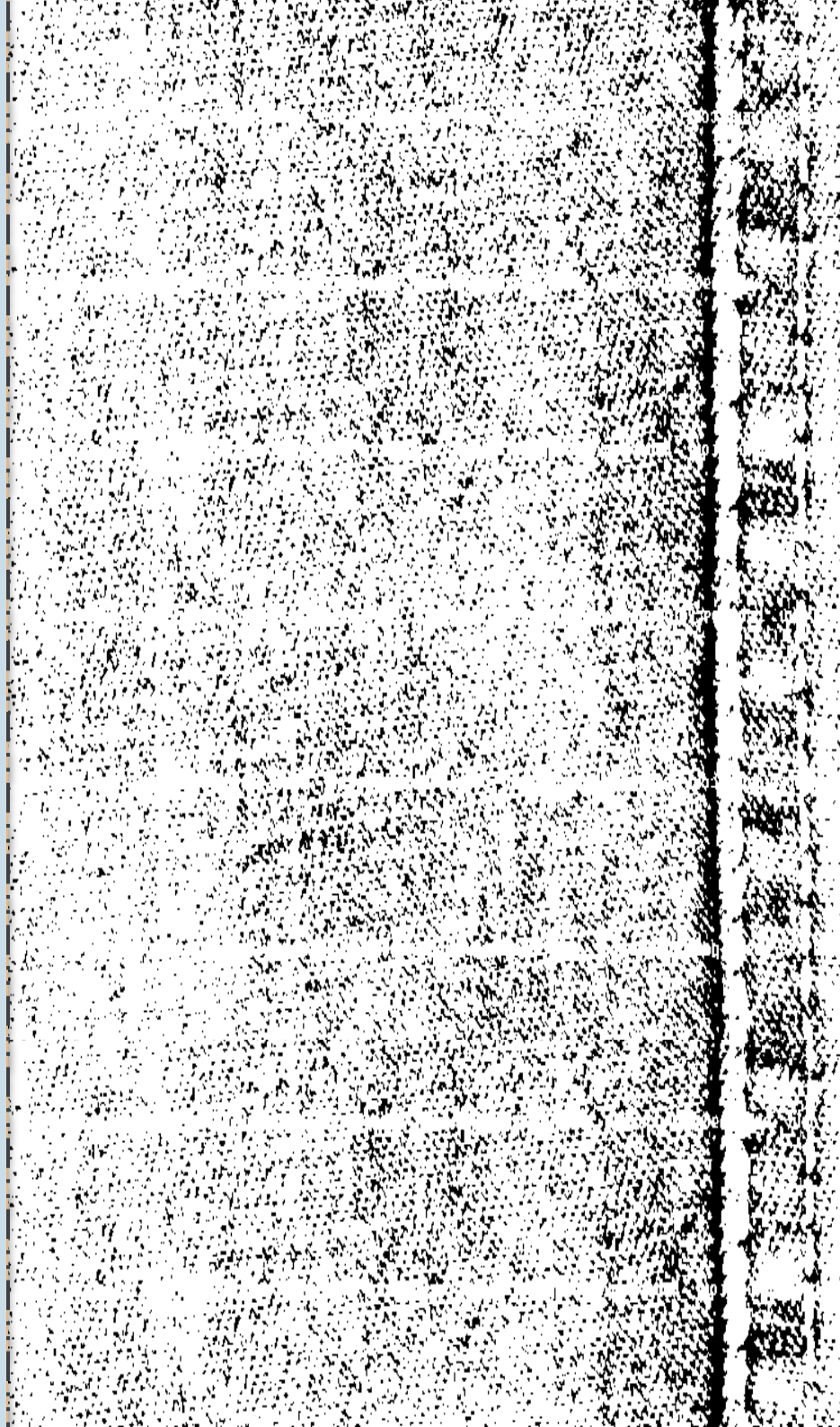
#סיכויים וסיכונים בכוחו של
מנהיג יחיד

#זכרון העבר כמעניק
כח ואמונה

#בין דיווח והלשנה

#כוחה של קהילה

לצמבר

יום זכויות האדם

10 בדצמבר

ב-10 בדצמבר 1948 נחתמה באספה הכללית של האו"ם ההכרזה בדבר זכויות האדם, הכרזה המנסחת את עקרונות היסוד של זכויות האדם בעולם, מהווה תשתית לחוקות של מדינות רבות ובסיס חשוב במשפט הבינלאומי.

יום זכויות האדם מצוין מדי שנה החל מ-1950, במטרה להעלות את המודעות לזכויות היסוד הטבעיות שיש לכל אדם ואדם מרגע לידתו ועד מותו, ובהן: הזכות לחיים ולביטחון, לחירות, לשוויון ולכבוד. ארגוני זכויות אדם ברחבי העולם יוזמים אירועים מיוחדים לציון יום זה, בו גם מוענק פרס נובל לשלום. בישראל, מצוין מדי שנה יום זכויות האדם במערכת החינוך, ובין היתר מפרסם משרד החינוך מדי שנה, בשיתוף עם האגודה לזכויות האזרח, כרזה המתמקדת באחת מזכויות האדם המוכרות.

יום זכויות האדם הבינלאומי
اليوم العالمي لحقوق الإنسان
International Human Rights Day

10.12

#הזדמנויות חינוכיות:

#מה ה"דגל" שקרוב ונכון לי להרים
בנושא זכויות האדם?

#ערבות ומעורבות

#מה הזכות שעולה מהכרזה
של משרד החינוך?

#לטעת את העולם
באדם או עניי עירך
קודמים?

#מה זה שיווין זכויות?

יום המורה הישראלי

כ"ג כסלו

במדינות רבות בעולם מוקדש יום מיוחד להוקרת עבודתם של המורים בחינוך דור העתיד. החל מ- 2013 גם בישראל מצוין יום המורה, והוחלט להצמידו לחג החנוכה ולקבעו בכ"ג בכסלו. ביום זה נקרא השיח הציבורי להתמקד במורות ומורים על מנת להודות להם על מסירותם הרבה ועבודתם מלאת המשמעות. אירועי "יום המורה" מצוינים הן במדיה הדיגיטלית והן בשטח תוך שילוב פעילות ברשתות החברתיות עם פעילות בבתי הספר, בערים ובאמצעי התקשורת.

#הזדמנויות חינוכיות:

#הכרת הטוב

#למי יש את הזכות
לחנך ולמה?

#למה מורים צריכים יום מיוחד?

חנוכה | כ"ה כסלו

חג החנוכה הוא חג יהודי הנחגג במשך שמונה ימים, החל מכ"ה בכסלו. ימים אלה הם ימי הודיה, שאותם תיקנו חכמי ישראל בזמן בית המקדש השני, לזכר ניצחונם של החשמונאים במרד נגד היוונים, חנוכתו מחדש של בית המקדש ונס פך השמן. החג מצוין באמירת הלל והודיה וכן בהדלקת נרות חנוכה בשמונת הימים.

מקור שמם של ימי החנוכה הוא כנראה מלשון חנוכת המזבח או חנוכת המקדש, שנערכה לאחר כיבושו וטיהורו של בית המקדש על ידי המכבים.

#הזדמנויות חינוכיות:

#מעט מהאור דוחה הרבה מן החושך

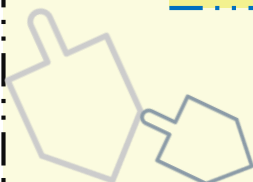
#זהות

#באנו חושך
לגרש

#גבורה

#האבוקה שלנו

#תחרות חנוכיות
בנושאים חברתיים

#סרקו לברכת

הדלקת נרות

ושירי חנוכה במגוון

שפות 😊

הצעות פעילות:

ברוך אתה ה', א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו, וצונו להדליק נר חנוכה.

אָדאָ אַטאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ
אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ אָדאָ

БАРУХ АТА АДО-НАЙ ЭЛО-ЭЙНУ МЕЛЕХ
АОЛАМ АШЕР КИДШАНУ БЕМИЦВОТАВ
ВЕЦИВАНУ ЛЕАДЛИК НЕР ХАНУКА

1

ציוד: מצקת, כף, 2 קערות, 2 שקיות במבה גדולות.
המחנך יאמר לחניכים כי הפעילות הקרובה תוקדש לציון יום זכויות האדם הבינלאומי החל ב- 12/10 מדי שנה. זאת, מבלי לומר עדיין כי הנושא הספציפי של הפעילות הוא הזכות לשוויון.

2

המחנך יחלק את החניכים ל-2 קבוצות שוות בגודלן. כל קבוצה תקבל שקית במבה כאשר מטרת המשחק היא להעביר את כל הבמבה מהשקית לקערה המצויה בקצה השני של החדר.

לצורך העברת הבמבה - קבוצה אחת תקבל מצקת וקבוצה שנייה כפית. כל חניך מבצע העברה אחת ומעביר את המצקת/ כפית לחניך הבא בתור בקבוצתו. ברור כי הקבוצה שקיבלה את המצקת ככלי להעברת הבמבה היא בעלת סיכויים טובים בהרבה לנצח במשחק.

כיצד הרגשתם כשקיבלתם את הכלים השונים? ובמהלך התחרות?

מה מייצגת הבמבה? (טובין חומרי או חברתי?) מה מייצגים הכלים שקיבלתם? (הזדמנות לא שווה להצלחה)

מדוע הסכמתם להשתתף במשחק, למרות שידעתם שהוא לא הוגן מבחינת תנאי הפתיחה?

מתור לתור הפערים הלכו וגדלו. מה זה אומר לנו על שוויון הזדמנויות (אם נשארים עם אותו סיכוי נמוך להצלחה בקבוצה מסוימת הפערים עלולים לגדול עם הזמן)

להרחבת הפעילות והצעות נוספות חפשו ברשת: הזכות לשוויון - יום זכויות האדם הבינלאומי - מערך והצעות לפעילות

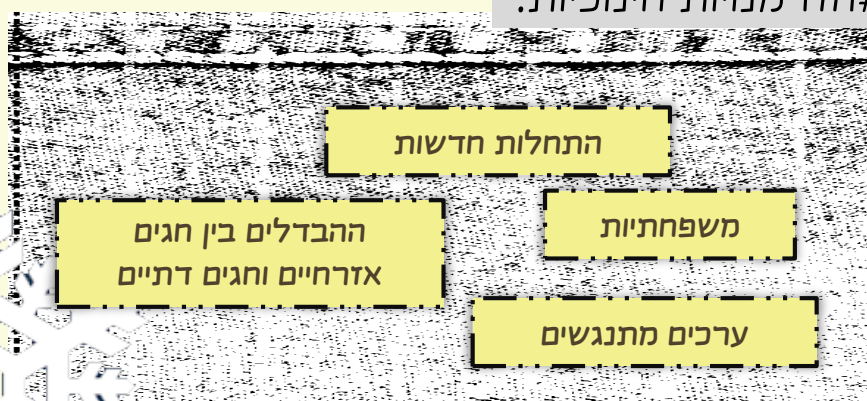
מה נגרם למוטיבציה שלכם לנצח במשחק?
(גם במציאות - אנשים המופלים לרעה משחקים עם הכלים שנתנו להם, למרות שפעמים רבות הם מודעים לחוסר ההוגנות. זה עלול לייצר מוטיבציה נמוכה להצליח)

נובי גוד | Новый Год 31/12

נובי גוד (ברוסית: "השנה החדשה") הוא חג לציון תחילתה של השנה האזרחית. החג נחוג בלילה שבין ה-31 בדצמבר ל-1 בינואר במדינות ברית המועצות לשעבר, ולרוב, גם בקרב מהגרים דוברי רוסית בשאר מדינות העולם, כולל במדינת ישראל.

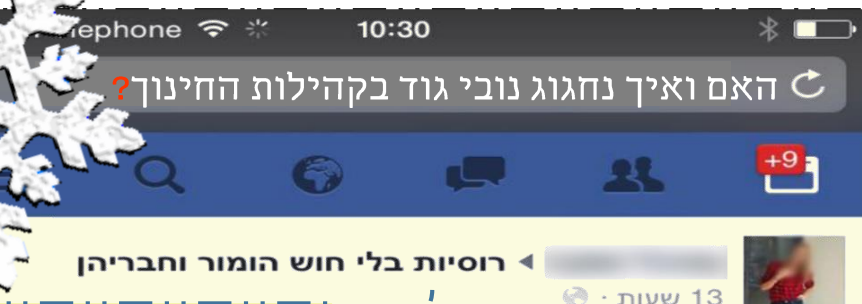
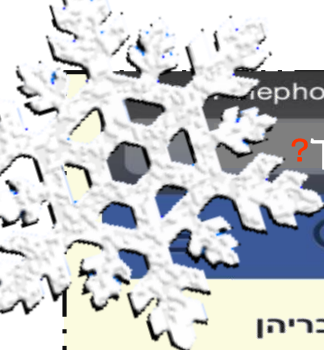
את חגיגות השנה החדשה ב-1 בינואר הביא לאימפריה הרוסית הצאר פיוטר הגדול בשנת 1699, בניסיון לקרב את הקיסרות לעולם המערבי. לאחר עליית הקומוניסטים לשלטון במהפכת אוקטובר 1917, אסרה המפלגה הבולשביקית את כל החגיגות הדתיות, כולל זאת, כחלק ממלחמתה בדת ובמייצגיה. מסורת חג הנובי גוד הוחזרה לרוסיה בשנות השלושים המאוחרות, והוא היה החג הלא-קומוניסטי היחיד במדינה.

#הזדמנויות חינוכיות:

הצעות פעילות:

- הכרות עם הנוביגוד כחג אזרחי שבו המשפחה מתכנסת יחד.
- קריאה יחד עם חברי הצוות את הכתבה של הרב מישאל ציון – "מצווה לספר ביציאת ברה"מ" – כתבה שפורסמה במוסף 'שבת' של מקור ראשון בי"ג טבת תשע"ו, 25.12.2015.
- הכרות עם הגוונים השונים בתוך עולי חבר העמים.
- הכרות עם דמויות מפתח ומנהיגים בקרב יהודי ברה"מ.
- מאכלים ושירים
- סוגיות בקליטת עליה

האם ואיך נחגוג נובי גוד בקהילות החינוך?

איך מאפשרים גם ל"רוסיות בלי חוש הומור" להרגיש ישראליות? להרגיש שייכות?

היי,
מקווה שאני יכולה לפרסם את זה בקבוצה הזאת..
עוד חודש וחצי בערך הנובי גוד 🇮🇱
אני גרה בפנימיה עם עוד בנות ובנים מברית המועצות וחשוב לנו לחגוג את הנובי גוד, רק שהמדריכים רוב הילדים ישראלים. ככה שאם אנחנו רוצים נובי גוד אנחנו צריכים לתכנן בעצמנו הכל.. מהאוכל שאנחנו רוצים לאכול עד הקישוטים שאנחנו רוצים לשים. אני צריכה רעיונות איך אנחנו יכולים לחגוג את הנובי גוד (גרים בפנימיה ככה שאין אפשרות לאלכוהול או מסיבה כלשהי)

תצאו מהפנימיה ותבקשו חופש יום למחרת חייבים לאשר לכם...זה חג של העדה 😊 ותחגגו כמו בני אדם
אהבתי · 3 צעוד · אתמול בשעה 22:13

שמחה שבאת להתיעץ כאן ובטח שמתאים 😊 לדעתי בשביל האוירה תמיד כדאי לקשט בהתאם - עץ אשוח עם צעצועים, פתיתי שלג גדולים מנייר, גרלאנדי וכו. כל זה מוכרים גם ממש בזול וחלק אפשר לעשות לבד. אפשר שכולם יתחפשו או אפילו לקנות לכולם רק את הכובעים. ואז מאכלים מסורתיים, מוסיקה רוסית נוסטלגית פופ-רוק שאפשר לרקוד ולהקרין סרטים ישנים.
נערך · אהבתי · 3 צעוד · לפני 11 שעות

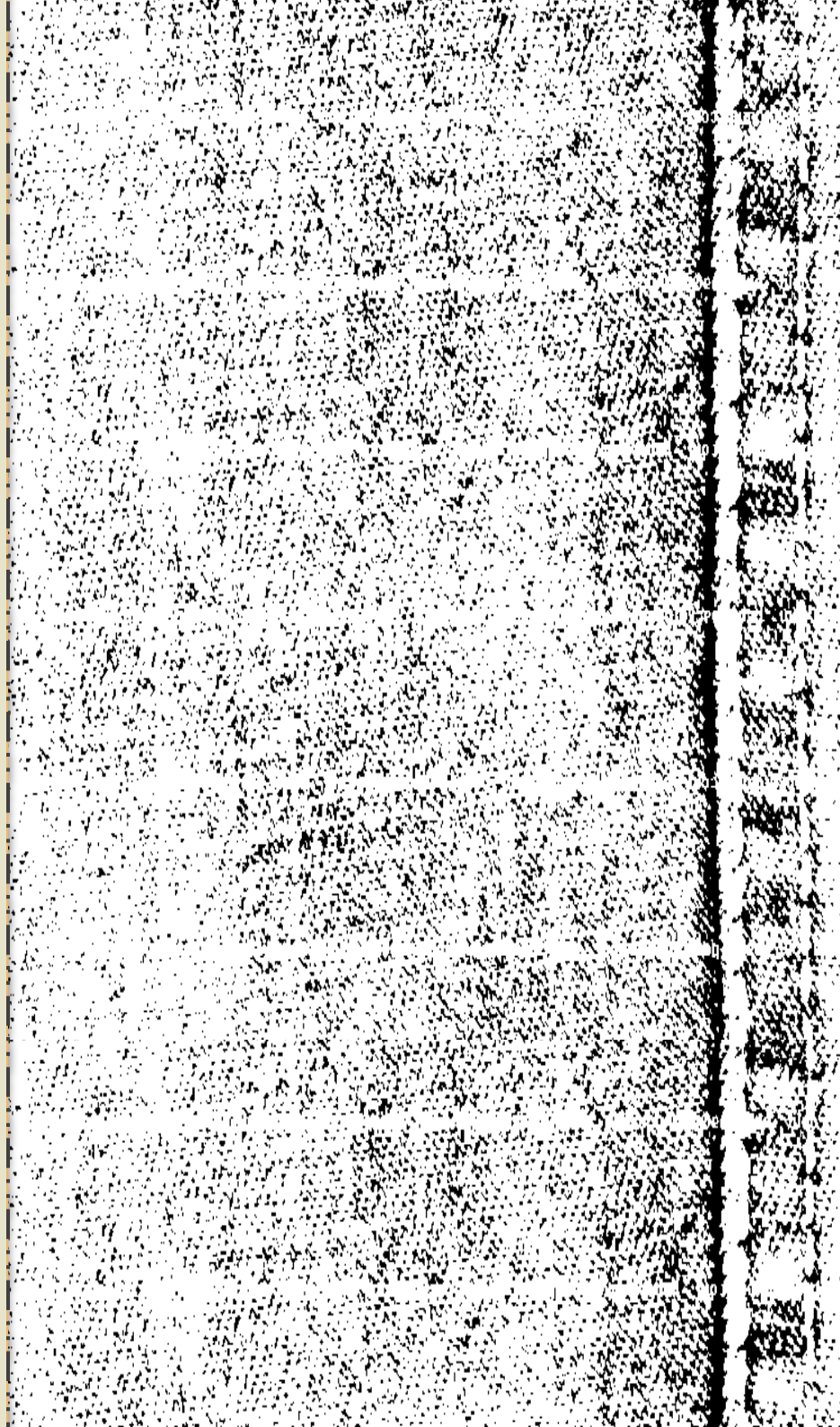
איך אתם רוצים את הנוביגוד
אצלכם? רעיונות לפעילות:

האם לאפשר לחניכים יום חופש כדי שיחגגו "כמו שצריך" עם המשפחה?

האם למי "שלא רוסית" יש מה לומר על איך לחגוג נובי גוד?

- גמד וענק?
- לפגוש את השנה החדשה והיפרד מהקודמת?
- אוכל? קישוטים? עץ אשוח?
- הצגות? מערכונים? כשרונות צעירים?
- מוזיקה רוסית וסרטים?

ינאזר

ט"ו בשבט

ט"ו בשבט הוא תאריך וחג חקלאי-הלכתי בארץ ישראל, המצוין בלוח השנה העברי כראש השנה לאילנות. תאריך זה קובע לגבי כמה מצוות הקשורות בפירות האילן, כגון נטע רבעי ותרומות ומעשרות. נהוג לאכול ביום זה משבעת המינים, הנמנים עם גידולי ארץ ישראל, ויש הנוהגים לערוך בו "סדר ליל ט"ו בשבט" או לקרוא בו את "תיקון פרי עץ הדר".

בתקופת העליות שלפני קום המדינה היה בו רושם מיוחד של חגיגה בסימן התעוררות האומה לתחיית היישוב בארץ ישראל. כיום מצוין ט"ו בשבט גם כמעין חג טבע, ורבים נוהגים לציין אותו בנטיעת עצים ובעיסוק בענייני איכות הסביבה.

ט"ו בשבט הוא גם יום הולדתה של כנסת ישראל לאחר כינונה של המדינה.

#הזדמנויות חינוכיות:

#חיבור לאדמה

#קיימות

#הרחבת ידע על
חקלאות ישראלית

#היכרות וידיעת הארץ

#נטיעת עצים

#היכרות עם כנסת ישראל

חג הנביא אלח'דר (אליהו)

25/1

לפי המסורת הדרוזית, אליהו הנביא הוא הנביא אלח'דר, השני ברשימת חמשת הנביאים החשובים לדרוזים. הדרוזים רואים בו נביא שחולל נסים רבים, ומאמינים שהתגלמה בו הנפש הכוללת, שהיא אחד מחמשת יסודות הבריאה. בסיפורי העם הדרוזיים אליהו הנביא מופיע בצורות שונות, לעתים כרואה ואינו נראה.

כינויו של הנביא, אלח'דר (הירוק), מקורו בעובדה, שזכרו תמיד רענן. לפי דעה אחרת, מקור השם באגדה המוסלמית, המזהה לפעמים את אליהו הנביא עם חדר, הווזיר של אלכסנדר הגדול, שהיה בן אלמוות ובעל חכמה יתרה לאחר ששתה ממעיין החיים.

יש מספר מקומות קדושים בצפון הארץ בהם, על פי המסורת, עבר הנביא והשאיר את ברכתו, והם משמשים מוקד לעליה לרגל. האתר החשוב ביותר, מקאם נבי אלח'דר, נמצא בכפר יאסיף ליד עכו. ב-25 בינואר מתכנסים בו אנשי הדת בכפר יאסיף, ומקיימים תפילות עבור שלום העדה המדינה והעולם. משפחות בהרכב מלא עולות לרגל לקברו, לקבלת ברכת הנביא והצדיקים מהעדה.

מאז שנות הששים נחשב חג אלח'דר כיום שבתון רשמי לבני העדה במדינת ישראל.

#הזדמנויות חינוכיות:

#היכרות עם דמותו
של אליהו הנביא

#מה זה נבואה?

#ברכות צדיקים

#טקס תפילות לשלום העדה, המדינה והעולם

יום גוש קטיף

כ"ב שבט

תוכנית ההתנתקות היא תוכנית שבוצעה על ידי ממשלת ישראל בקיץ 2005 ובמהלכה פינתה ישראל באופן חד צדדי את תושבי היישובים מרצועת עזה, וכוחות צה"ל נסוגו ממנה באופן מוחלט לגבולות המדויקים של הקו הירוק באזור זה. ערב ההתנתקות, התגוררו בחבל עזה כ-8,600 יהודים. פינוי האזרחים הושלם בתוך שמונה ימים וצה"ל השלים את פינוי מרצועת עזה ב-11 בספטמבר 2005. תכנית ההתנתקות זכתה להתנגדות עזה בקרב מתיישבי גוש קטיף ותומכיהם בארץ ובעולם, ולמרות התנגדותם העזה כיבדו את החוק ולא נרשמו אירועים חריגים של סירובי פקודה או התנגדות אלימה. שיקומם של המפונים לקה במחדלים רבים.

יום גוש קטיף במערכת החינוך נקבע בתאריך כ"ב בשבט, במסגרת חוק המרכז להנצחת מורשת גוש קטיף וצפון השומרון, תשס"ח-2008. התאריך נקבע לציון היום שבו עלה לקרקע היישוב הראשון של גוש קטיף, נצר חזני, ב1978.

#הזדמנויות חינוכיות:

#הזדהות עם כאבו
של האחר

#ערכים מתנגשים: מדינה -
בית אדם - אדמה

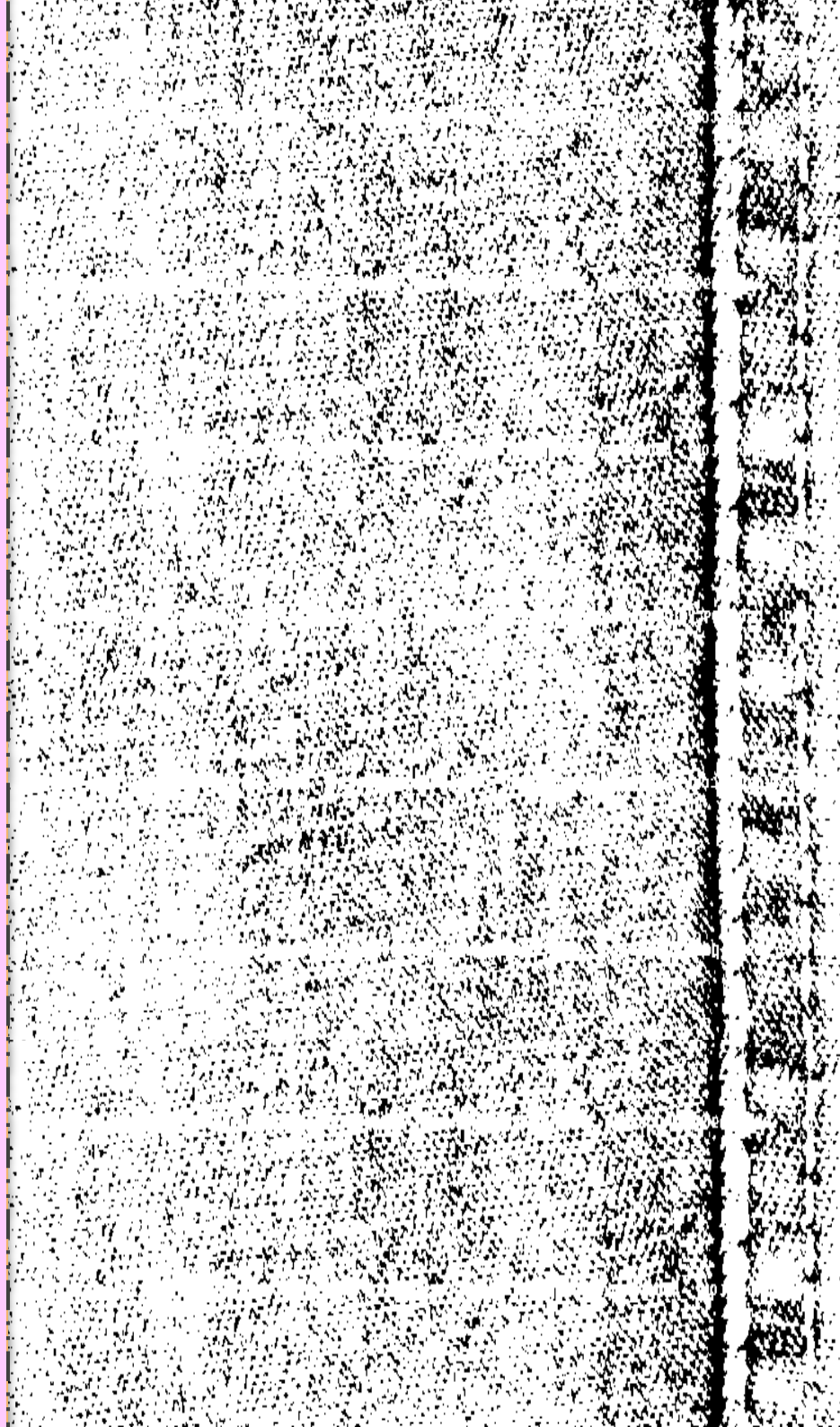
#קשר לאדמה, לבית

#היכרות עם מפת ארץ
ישראל

#התמודדות עם מעברים

פברואר

יום המשפחה ל' שבט

יום המשפחה, שנקרא בעבר "יום האם", הוא מועד המצוין בישראל ובמדינות נוספות בעולם, ומתמקד בציון המשפחתיות בכלל, האימהות בפרט ומקומם בחברה.

במשמעותו המוכרת כיום, בתור תאריך המציין את פועלן של נשים ושל אמהות, נחוג יום האם לראשונה בארה"ב בשנת 1908, כאשר ב 1914 הכריז הנשיא וודרו וילסון על יום האם כעל חג לאומי המצוין ביום ראשון השני בחודש מאי. בישראל מצוין יום המשפחה בל' בשבט, בעקבות תאריך פטירה של הנרייטה סאלד, שהקימה את ההסתדרות הציונית הדסה, ארגון הנשים הציוניות. אף שלא היו לה ילדים ביולוגיים, כונתה "אם הילדים" בהיותה דמות אם לרבים מהילדים שעלו לארץ בימים שטרם קום המדינה.

#הזדמנויות חינוכיות:

#איך מציינים את יום המשפחה בעבודה עם ילדים חסרי עורף משפחתי? ראייה קדימה עם מודעות לקיים ולחסר.

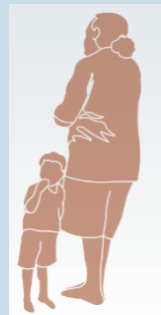
#קשר עם ההורים

#כוחה של המשפחה המורחבת

#הכרות עם דמותה של הנרייטה סאלד

#המעבר מיום האם ליום המשפחה

#קשר עם האחים

Valentine's Day

14/2

יום ולנטיין, החל ב-14 בפברואר, מצוין במדינות רבות ברחבי העולם כחג האהבה, וגם בישראל הוא נחוג בצורה בלתי רשמית, בנוסף לחגיגות של יום האהבה העברי, ט"ו באב.

יום ולנטיין החל בציון נוצרי לזכרו של ולנטינוס הקדוש, המשויך לתאריך 14 בפברואר. נאמר כי השיא חיילים רומים נוצרים שנרדפו מפאת דתם בתקופת הקיסר קלאודיוס השני גותיקוס, ובעקבות כך הוצא להורג. לפני מותו כתב מכתב לבת סוהר שעמה התיידד, לאחר שריפאה מעיוורון, וחתם "שלך, ולנטינוס". במשך השנים נעשה ולנטינוס לפטרון האוהבים. עם השנים התחזק מעמדו של היום המוקדש לקדוש זה כיום חג. הוא נחוג באמצעות העברת מסרי אהבה (שירים, פרחים וכו'). המסרים לא מועברים רק בהקשרים רומנטיים, אלא גם ילדי בית ספר מוסרים אחד לשני באנונימיות כרטיסי ולנטיין מקושטים.

#הזדמנויות חינוכיות:

#רומנטיקה

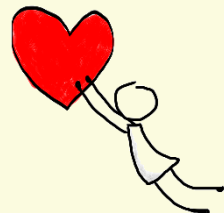
#חברות

#נאמנות

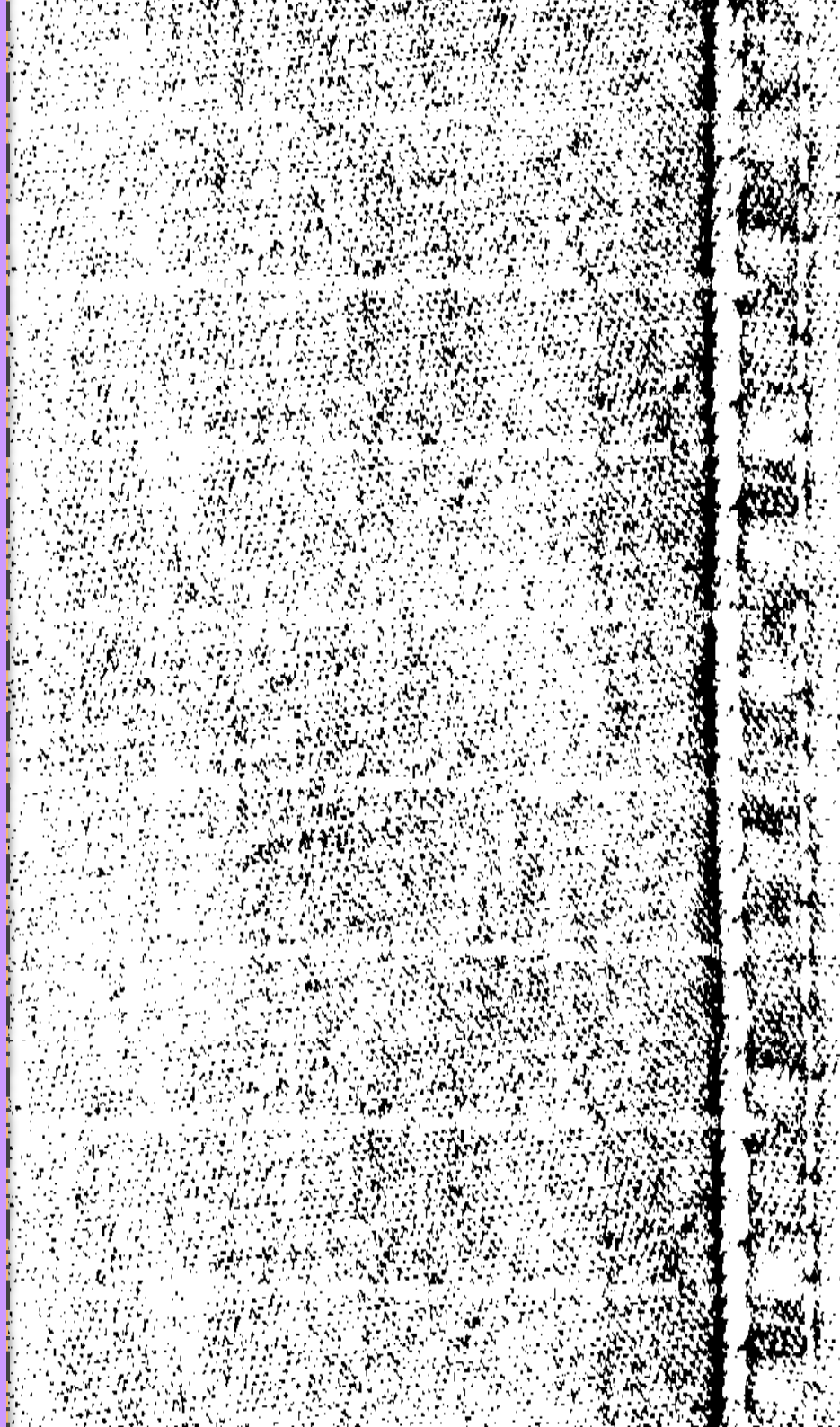
#זוגיות

#אהבה

#למה צריך יום מיוחד אם
אוהבים כל השנה?

מרץ

יום האשה הבינלאומי | 8 במרץ

יום האישה הבינלאומי, שנקרא במקור "יום הפועלות הבינלאומי", מצוין ב-8 במרץ בכל שנה. מוקד החגיגות נע בין ציון כללי של כבוד ואהבה כלפי נשים לבין ציון ההישגים הכלכליים, הפוליטיים והחברתיים של נשים.

יום האישה החל כאירוע פוליטי סוציאליסטי בארה"ב ובמדינות המערב בשנות העשרה של המאה ה-20, עם הפגנות מחאה נגד אפליה מגזרית בתעסוקה ודרישה למתן זכות הצבעה לנשים וזכרות לכהן במשרות ציבוריות. עד מהרה השתלב האירוע בתרבות של מדינות מזרח אירופה, משום שנקבע על ידי ברית המועצות כחג קומוניסטי. עם הזמן, באזורים רבים האירוע איבד את גונו הפוליטי, והפך לאירוע שבו גברים מביעים את אהבתם לנשים באופן הדומה במקצת לשילוב בין יום האם לבין יום ולנטיין. באזורים אחרים, לעומת זאת, הגוון הפוליטי שנקבע על ידי האו"ם הוא הנותן את הטון, ומאבקי נשים ברחבי העולם נסקרים ונבחנים במטרה להעלות מודעות פוליטית וחברתית לזכויותיהן. לעתים מציינים את היום על ידי ענידת סרט מודעות סגול.

#הזדמנויות חינוכיות:

צדק ושוויון חברתי

היכרות עם נשים מעוררת השראה

מעורבות

אחריות

פמיניזם?

נשיאה בנטל

מוגנות

הצעות פעילות:

לוח קיר על נשים פורצות דרך,
מנהיגות או דמויות משמעותיות
בארץ / בעולם:

אפשר לשלב
בלוח בחירות של
חניכות, חניכים
וחברי צוות סביב
אישה משמעותית
עבורם.

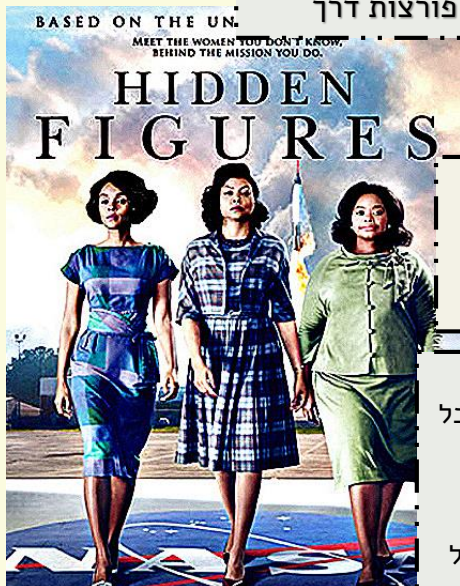
לדוגמא:

מלאלה יוספזאיי
הפקיסטנית,
כלת פרס נובל
לשלום הצעירה,
בהיסטוריה,
לוחמת למען
זכותן של נשים
לחינוך

צפייה בסרטים על כוח נשי או נשים פורצות דרך

המלצה:

"מאחורי המספרים" (2017), הוא סרט
מצוין המציג מודל חיובי של נשים
מתמטיקאיות ואת האתגרים החברתיים
שהן נאלצות להתמודד איתם.

הסרט מספר על תקופת המירוץ לחלל
בארצות הברית, אך במקום להתמקד כמקובל
באסטרונאוטים הצעירים, החתיכים
והלבנים שבחללית, הוא עוסק במדענים
שהיו על הקרקע, מאחורי הקלעים, ואפשרו
את ההצגה הגדולה - ובפרט, את סיפורן של
שלוש מדעניות אפרו-אמריקאיות שעבדו
בנאס"א באותה התקופה.

פורים

י"ד אדר

חג פורים הוא אחד מחגי ישראל, שנחוג בי"ד באדר, או בט"ו באדר בירושלים וביתר הערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון ("שושן פורים"). החג נקבע כיום הודיה לה' על הצלת היהודים באימפריה הפרסית מרצח עם שזמם לבצע בהם המן, המשנה למלך אחשוורוש. על פי מגילת אסתר, החג נקרא על שום ה"פור" (גורל) שהטיל המן כדי לקבוע את היום שבו יבוצע הטבח ביהודים. בעקבות רצף אירועים המתוארים במגילה, התהפך הגלגל והיהודים הם שהרגו באותו יום באויביהם. י"ג באדר, ערב פורים ויום הטבח המתוכנן, הוא יום תענית אסתר לזכר התענית של אסתר המלכה טרם ניגשה למלך בבקשה לבטל את הגזירה.

מצוות החג כוללות את קריאת מגילת אסתר בלילה וביום, מתנות לאביונים, מסירת משלוחי מנות איש לרעהו וסעודת פורים שבה מקובל להשתכר "עד-דלא-ידע". לחג מאפייני שמחה רבים, כגון לבישת תחפושות ומסכות, בדחנות והרעשה ברעשנים.

#הזדמנויות
חינוכיות:

#על מסכות ותחפושות

#עוצמה נשית

#זהות- מי אני? מה אני?

#דברים שבחרים להסתיר

#אלכוהול

אפריל

פסח | י"ד ניסן

פֶּסַח או בשמו המקראי – חג המצות, הוא חג יהודי עוד מימי המקרא, הראשון מבין שלושת הרגלים.

פסח נחוג שבעה ימים, מט"ו בניסן ועד כ"א בניסן. היום הראשון והאחרון הם ימים טובים והימים שביניהם מכונים חול המועד.

פסח מציין את יציאת בני ישראל מעבדות מצרים לחירות, שחלה בליל היום הראשון לחג, לאחר מכת בכורות. שמו של החג נובע מהפסוק: "וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַה' אֲשֶׁר פָּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינֵנוּ הִצִּיל" (שמות, פרק י"ב) היום האחרון לחג, המכונה שביעי של פסח, מציין לפי חז"ל את נס קריעת ים סוף.

מצוות החג המרכזיות הן איסור אכילה, הנאה ובעלות על חמץ במהלך כל החג, ומצוות עשה של אכילת מצה וסיפור יציאת מצרים בלילה הראשון של החג, הוא ליל הסדר. בליל הסדר מצווה מן התורה לאכול מצה ומרור ולספר על יציאת מצרים, ומדברי חז"ל גם לשתות ארבע כוסות יין. בזמן שבת המקדש היה קיים, התקיימו בחג הפסח גם מצוות העלייה לרגל, הקרבת קורבן פסח בערב החג ואכילתו בירושלים עד חצות הלילה של ליל הסדר.

ערכים העומדים בבסיס החג הפכו לסמל תרבותי ודתי אוניברסלי. סיפור יציאת מצרים והיציאה לחופשי מעבדות העומדים בלב חג הפסח, הפכו את החירות לערך משמעותי המקבל ביטויים רחבים יותר בחג מעצם הסיפור ההיסטורי. המונח "יציאה מעבדות לחירות" השאוב מחג הפסח הפך לביטוי שגור בשפה העברית בהקשרים שונים.

#הזדמנויות חינוכיות:

#ארבעת הבנים:

סטיגמות או טיפוסים
שיש בכל אחד מאתנו?

#ארבעת הבנים - ומה עם הבנות?

#ביעור חמץ פנימי

#סדר וניקיון למה זה טוב?

יום כדור הארץ

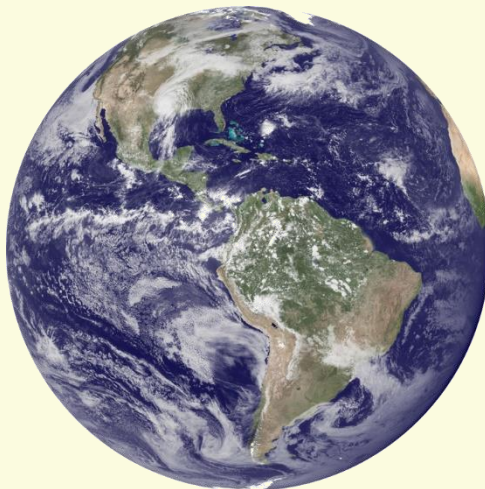
22 באפריל

יום כדור הארץ, המצוין ב-22 באפריל, הוא יום בינלאומי המציין מודעות להגנת הסביבה של כדור הארץ.

מטרתו להעלות את המודעות ליכולתו של כל אדם, באמצעות התנהלות יום-יומית המתחשבת בסביבה, להשפיע על גורלנו ועל גורל הדורות הבאים, ולהראות כי צריכת משאבים יעילה משפיעה על כל המערכת האקולוגית ועל איכות הסביבה.

בשנת 1970 קרא הסנאטור האמריקאי גיילורד נלסון (Gaylord Nelson) ליום של למידה ומחאה ב-22 באפריל, בתגובה למה, שלדעתו, היה הרס סביבתי נרחב. מעל 20 מיליון איש השתתפו באותו יום בהפגנות שקטות להעלאת המודעות לסביבה ברחבי ארצות הברית. כיום, האירוע מצוין בכל רחבי העולם, הן על ידי ממשלות והן על ידי אנשים, קבוצות וארגונים.

במערכת החינוך בישראל מציינים את יום כדור הארץ על ידי הקצאת שיעורים שמגבירים את המודעות להגנת הסביבה, ועיסוק בנושאים כגון: שימוש באנרגיה מתכלה ומתחדשת, שינויי אקלים וההתחממות הגלובלית.

המימונה | כ"ב ניסן

יום חג שאותו מציינים במוצאי חג הפסח (האחרון) וחוגגים במהלך הלילה ולמחרת. חגיגת המימונה הייתה נפוצה בקרב יהודי צפון אפריקה (וקהילות אחרות של יהודי המזרח), ובעיקר בקרב יוצאי מרוקו.

בליל המימונה נוהגים לערוך שולחן מקושט בשיבולים ירוקות ופרחים, בקערית ובה דגים חיים (סמל לפריון) וכן במאכלים מיוחדים. הסעודה נערכת באווירה של שמחה, כאשר החברים מבקרים זה בביתו של זה, מזמינים אורחים לביתם ומתארחים בבתי אחרים.

את פני האורחים - שלפי המסורת באים ללא הזמנה מוקדמת - מקבלים בעלי הבית בלבוש מרוקאי מסורתי ובברכת "תרבחו ותסעדו" - תצליחו ושיתמזל מזלכם. במרוקו נהגו לשלב במהלך הסעודה דברי תורה ודרשות לצד שירים ופיוטים.

במדינת ישראל חגגו תחילה את חג המימונה במסגרת משפחתית בלבד, אך בשנת תשכ"ו - 1966 יזמו יוצאי מרוקו אירוע כלל ארצי, והחג היה מאז למסורת קבועה. וכך, לצד האירוח בבתים (בעיקר במוצאי חג הפסח) נוהגים לחגוג את המימונה למחרת הפסח בפיקניקים המוניים ובארוחות "על האש". בשנים האחרונות יצאה הקריאה להדגיש את אופיו העל-עדתי של החג ולצרף לשמחה גם בני עדות אחרות בסיסמה "עם אחד - ביחד".

#הזדמנויות חינוכיות:

#התחדשות

#אמונה

#משפחתיות

#אביב

#העליות השונות

#הכנסת אורחים

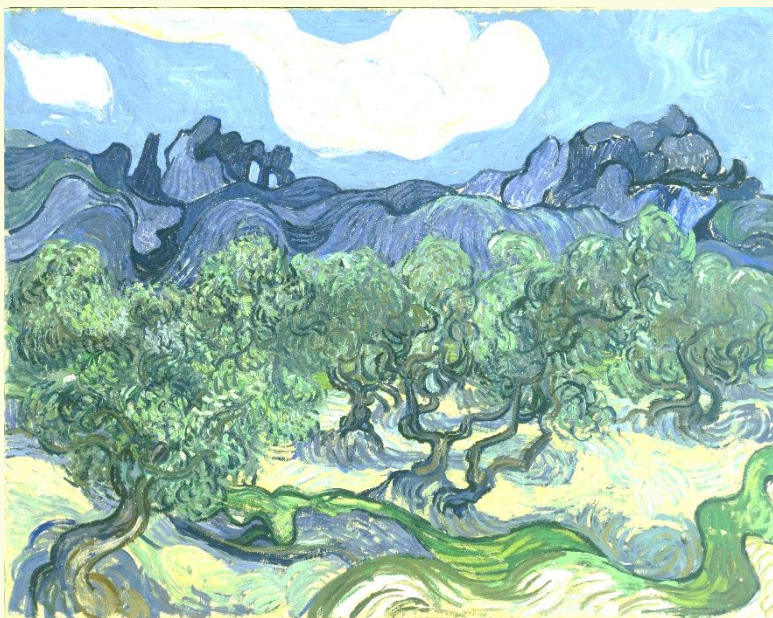
חג הנביא שועייב

النبي شعبي

25-28 באפריל

חג נבי שועייב הוא חג דרוזי, הנערך לכבודו של הנביא. על פי האמונה הדרוזית התגלגלה לנביא שועייב נשמתו של יתרו חותן משה, שבו הם רואים אבי הדת הדרוזית. במקור לא היה תאריך קבוע לחג, אולם לאחר שהכירה ישראל בחגים הדרוזיים באופן רשמי נקבע לו תאריך רשמי: 25-28 באפריל. היום הראשון מיועד לדתיים בלבד ושלושת הימים הנותרים מיועדים לכלל העדה.

קבר הנביא שועייב נמצא מעל הכנרת בכפר חיטין, ומשמש מקום עלייה לרגל. סמוך לקבר נמצא שקע ובו רואים המאמינים את תבנית כף הרגל של הנביא. המנהג הוא לצקת שמן לתוך השקע ואחר כך למשוח אותו על גופם כברכה להצלחה ולמזל טוב.

מלצר

חג הפועלים | 1 במאי

יום הפועלים הבינלאומי, ובשמו הידוע יותר אחד במאי, מצוין ב-1 במאי כביטוי לסולידריות בין ארגוני עובדים וכביטוי למאבק למען תנאי עבודה טובים יותר. יום זה הוא אחד מסמליו המרכזיים של הסוציאליזם.

מקורו של החג בהפגנות שנערכו בקנדה ובארצות הברית בשנות ה-70 וה-80 של המאה ה-19, בדרישה להגביל את יום העבודה ל-8 שעות. בין היתר, הציבו איגודי העובדים האמריקניים את 1 במאי 1886 כאולטימטום, וכיוון שדרישתם לא נענתה עד לתאריך שקבעו, הם פתחו בשביתה כללית, שלוותה בהפגנות. בעיר שיקגו הידרדרו ההפגנות למהומות, שהסתיימו במותם של כ-60 מפגינים ו-7 שוטרים. בעקבותיהם הפכה התנועה הסוציאליסטית את הדגל האדום לסמלה הרשמי, לזכר "דם מעמד הפועלים שנשפך".

משטרים טוטליטריים בעלי גון סוציאליסטי כזה או אחר אימצו את אחד במאי כיום חג. התמוטטות הסוציאליזם בברית המועצות ובמדינות מזרח אירופה הביאה לביטול החג ברוסיה ובחלק מהמדינות שהיו נתונות להשפעת ברית המועצות, אך הוא עדיין מצוין במידה כזו או אחרת במדינות שונות, כולל ישראל.

הזדמנויות חינוכיות:

צדק חברתי

התאגדויות

הזכות לשבות

מעמדות

ספירת העומר

ספירת הימים שבין היום הראשון של חול המועד פסח, שבו היו מביאים לבית המקדש את העומר (מנחה חקלאית מן הקציר הראשון של התבואה), ובין חג הביכורים, חג השבועות, שהם 49 ימים. את ספירת העומר המשיכו לקיים גם לאחר חורבן בית המקדש, ונוהגים לקיימה גם בימינו אלה בטקס מיוחד: בכל ערב, שהוא תחילת היום לפי הלוח העברי, סופרים ואומרים את היום והשבוע לספירת העומר.

ישנם הבדלים מסוימים בנוסח הספירה בין העדות השונות. לדוגמא, ליהודי תימן יש נוסח מיוחד – לא בעברית אלא בארמית, על-פי המנהג שהיה קיים בבבל לפני יותר מ-1,000 שנה.

ביום החמישים של הספירה חוגגים את חג השבועות, שנקרא כך על שם שבעת השבועות של הספירה. "ספירת העומר" מדגישה את הקשר בין חג הפסח ויציאת מצרים לבין חג השבועות וקבלת התורה בהר סיני.

על פי המסורת בימי ספירת העומר מתו תלמידים רבים של רבי עקיבא משום שלא נהגו כבוד זה בזה. ויש הנוהגים בימים אלו מנהגי אבלות.

#הזדמנויות חינוכיות:

#כבוד האדם

#הכנה לקראת
אירוע חשוב

#ואהבת לרעך כמוך

#מי אתה בר 'וחאי ומה
אתה מייצג?

יום השואה | כ"ז ניסן

יום הזיכרון לשואה ולגבורה מצוין בישראל מדי שנה בכ"ז בניסן ומוקדש להתייחדות עם זכר השואה שהמיטו הנאצים ועוזריהם על העם היהודי, ועם זכר מעשי הגבורה והמרד בימים ההם. יום זה הוא יום אבל לאומי במדינת ישראל.

סעיף 2 לחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה (תשי"ט-1959) קובע את אופיו של יום הזיכרון: "ביום הזיכרון תהא בכל רחבי המדינה דומיה של שתי דקות בהן תשבות כל עבודה ותיפסק כל תנועה בדרכים; יקוימו אזכרות, עצרות עם, וטקסי התייחדות במחנות הצבא ובמוסדות החינוך; הדגלים על הבניינים הציבוריים יורדו לחצי התורן; תכניות השידורים ברדיו יביעו את יחודו של היום, ובבתי השעשועים יעלו אך נושאים ההולמים את רוחו."

סביב קביעת התאריך שיוחד ליום הזיכרון התנהל דיון, כשבסוף נבחר מועד הסמוך ליום השנה לפרוץ מרד גטו ורשה, לצורך הדגשת אתוס "היהודי הלוחם". רק בעשורים מאוחרים יותר התגבשה גישה שהכירה גם בגבורתו של חלק הארי מקרב האוכלוסייה היהודית, שלא אחז בנשק אלא עמד בזוועות המלחמה, קידש את החיים, שמר על צלם אנוש ופעל להצלת עצמו וזולתו. יש הרואים בעשרה בטבת, "יום הקדיש הכללי" לזכר נפטרים שיום מותם לא נודע, יום חלופי לזיכרון השואה, המבטא התנגדות לאתוס "היהודי הלוחם" וראיית השואה כחורבן של העת החדשה.

#הזדמנויות חינוכיות:

#סוגיית הפליטים

#עמידה מנגד או הרתמות
להצלה ומעורבות

#גזענות

#היכרות עם דמויות מהתקופה שנשכחו מדפי ההיסטוריה, ושיש לנו כמחנכים
הזדמנות להאיר, לזכור ולהזכיר. לדוגמא, סיפורה של סטפה וילצ'ינסקה:

סטפה וילצ'ינסקה, בת למשפחה יהודייה אמידה מזרשה, זנחה לימודי מדעים בשווייץ, כדי להתנדב בבית יתומים יהודי שנפתח לא הרחק מבית הוריה. עד מהרה היא נהפכה למנהלת הבית. כשפרסמה מודעה בעיתון בחיפוש אחר רופא ילדים למקום, יאנוש קורצ'אק, רופא צעיר, נענה למודעה.

ב-1912 עבר בית היתומים לבניין חדש, ברחוב קרובמלנה. יאנוש קורצ'אק התמנה למנהל, וילצ'ינסקה לסגניתו ולאם הבית. 30 שנה של עבודה חינוכית משותפת החלו כאן, עד להליכתם של השניים, יחד עם ילדי הבית, אל מחנה ההשמדה טרבלינקה. קורצ'אק, איש החינוך והספר, היה לסמל היסטורי. שמה של וילצ'ינסקה, שותפה מלאה לדרכו, ואולי אף זו שסללה אותה במידה לא מבוססת, מוכר רק למעטים.

חודש הרמדאן رمضان

חודש הרמדאן הוא החודש התשיעי בשנה המוסלמית. בחודש זה חלה מצוות הצום במהלך היום, שהיא אחת מחמשת עמודי האסלאם. במהלך חודש הרמדאן מתנזרים המוסלמים מדי יום מאכילה ושתייה, עישון וקיום יחסי מין, מעלות השחר ועד השקיעה. כמו כן, במהלך החודש לא נערכות חתונות. מה זה היום ברמדאן? רמדאן מתחיל השנה בשעה 4 בבוקר, כאשר אנשים מתעוררים לפנות בוקר לאכול ארוחה קלה ואז בשעה שהמואזין קורא לתפילת השחר אנשים מפסיקים לאכול ומתחילים את יום הצום. במשך היום אנשים עושים את עבודתם כרגיל, ולקראת השקיעה, שהיא כיום בסביבות 8 בערב, ועם קריאת המואזין אנשים אוכלים את האיפטאר (שבירת הצום). האיפטאר הוא הזדמנות לסעודה משפחתית זמן רעות, חברות והכנסת אורחים. משכו של החודש 29 או 30 ימים (תלוי במועד ראית מולד הלבנה בסיום החודש), ולקראת סיומו חל לילת אל-קאדר, שבו על פי המסורת המוסלמית ניתנה הגרסה הראשונה של הקוראן למוחמד. בסיומו של החודש חל עיד אל פיטר, חג בן שלושה ימים של הפסקת הצום, המתאפיין בארוחות חגיגיות וביקורים אצל קרובי משפחה רחוקים וקרובים. חודש הרמדאן נחשב לחודש של קדושה, צניעות, התאפקות, התקרבות לאל, הרהור בעוונות וכפרה בצום וקיום מצוות ומעשי חסד. בנוסף, בעידן המודרני, מתאפיין בריבוי צרכנות ותכני בידור. הברכה הנהוגה בחג היא רמדאן כרים – רמדאן נדיב.

הזדמנויות חינוכיות:

#הקרבה

שמירת הלשון

#למה צמים?

הכרות עם
עיקרי האסלאם

#יחס למסורת

#יחסי שכנות

#צדקה

#משפחתיות

מחנכים לאחדות - בין חזון למציאות

ערבות הדדית" – האם זו ציפייה טבעית שכל אחד מאתנו יהיה ערב לאחר ואף יתערב למענו?

?

כשאנו מטיילים בלילה ורואים עוד מרחוק – משום שהרחוב עולה לפנינו והירח מלא – איש רץ לקראתנו, לא ננסה לתפוס אותו, גם אם הוא חלש ומרופט, גם אם משהו רץ אחריו וצועק, אלא ניתן לו להמשיך ולרוץ. משום שעכשיו לילה, ולא אנחנו אשמים שהרחוב עולה לפנינו באור ירח מלא, ומלבד זאת ניתן שהרדיפה היא לשניים שעשוע בלבד, אולי שניהם רודפים אחרי שלישי, אולי הראשון נרדף על לא עוול, אולי השני מתכוון לרצוח ואנו נהפוך לשותפים לרצח, אולי השניים כלל לא יודעים זה על זה והם רצים אל מיטותיהם, כל אחד על דעת עצמו, אולי הם סהרוריים, ואולי הראשון יש לו נשק. ואחרון אחרון, האם אין אנו רשאים להיות עייפים, וכי לא שתינו יותר מידי יין? אנו מרוצים שאפילו את השני אנחנו כבר לא רואים.

"לרבים רבים הבאים אלינו – או המובאים אל חופינו מרחוק ואף מקרוב (וחוששני, גם ללא-מעטים הגדלים כאן או היילודים כאן) – עדיין לא הפך החוף הזה בית. ותפקידנו החינוכי הוא לעשות להם את הארץ הזאת, ואת העולם הרוחני שהצמיח אותה, לבית שהנפש אחוזה ודבוקה בו. וזה לא יושג בלי אווירה של אהבה-ללא-חשבונות, של כבוד-בלתי-מזויף, של הידבקות בעם ובגורלו ובתולדותיו הטראגיות, בערכיו הרוחניים, ביצירתו החיה ובחזון תקומתו, אשר יסודותיה ה'לאומיים' וה'אנושיים', ה'מוסריים' וה'סוציאליים' ניתנים להפרדה רק במילונינו ובנוסחאותינו, אך לא בהתגלמותה החיה." ברל כצנלסון

?

האם חזון "אהבה ללא חשבונות" ו"כבוד בלתי מזויף" כלולים בערכי היסוד של בית ספר? איך לדעתך ניתן להסביר את השסעים החברתיים שאנו עדים להם היום

"הייתה בינינו מחלוקת".

"באיזה עניין?"

"אידיאולוגיות, חירות, הגינות, זכויות אדם, ערכים, החיים עצמם"

"האם לא היה עדיף להגיע לפשרה?"

"בשום אופן לא!"

"מדוע?"

"אדם חייב להיות נאמן לאמונותיו.

פשרות מותרות את כולם בלתי מרוצים."

"אז החלטתם להכריע בדרך של מלחמה?"

"כן."

"ולא תהיה עוד מחלוקת?"

"בדיוק."

"חירות, הגינות, זכויות האדם, נאמנות לערכים – כל אלו יושגו?"

"בדיוק."

"אבל מה יהיה על החיים עצמם?"

"מוכרחים לוותר על משהו..."

ורמן פ' דיקנסון, 'אויבנו הגרוע מכל',

מבחן המציאות: חיים זה לצד זה...

מורכבות הנחשפת בגיל מוקדם מדי עלולה להביא לבלבול או להיעדר זהות... אם חפצים אנו בשילוב אמיתי בין דתיים וחילונים או בין כל חלק אחר בחברה, הרי שיש להטמיע בתלמידים בראש ובראשונה כיוון חינוכי מגובש, ורק לאחר שיגיעו לבשלות ידעו שהאתגר הגדול בחברה הישראלית הוא להימנע מבניית חומות הפרדה בין הפלגים השונים ושעליהם ליצור חיים משותפים"

על מה יש לתת יותר דגש – על עיצוב הזהות האישית או על חינוך לאחדות ולכידות? האם מערכת חינוך נפרדת / בדלנית מסוגלת לטפח חיים זה עם זה ולא רק חיים זה לצד זה?

אתה חרדי ואני חילוני וההיא דתיה – לאומית מבית-אל; לא למדנו באותה מערכת-חינוך, לא חיינו בכלל על אותה הפלאנטה; מיותר לציין שלא חיינו זה עם זה, אלא זה לצד זה, זרים ומוזרים. בחסות הסטטוס-קוו תמיד חמקנו זה מזה ודיברנו זה על זה בהתנשאות ובבורות.... היום אפשר סוף-סוף לבנות כור היתוך שוויוני-עדתי ושוויוני-מגדרי. כדי לבנות אותו, צריך לרצות לבנות, לא לפרק.

מתוך: אסף ענברי, "נחוצ כור היתוך, אבל הפעם יהודי – כור ההיתוך הבן גוריוני"

"חינוך מוביל חברה" – מה צריך לעשות אחרת!?

"היחידים השייכים לקהילה משלימים אלו את אלו. בכל אדם יש משהו מיוחד במינו, נדיר, שאינו ידוע לאחרים; לכל יחיד יש משהו מיוחד לומר. צבע מיוחד להוסיף לקשת הצבעים הקהילתית. לפיכך, כאשר מצטרף האדם הבודד לקהילה, הוא מוסיף מימד חדש למודעות הקהילה. הוא תורם משהו, ששום אדם אחר לא יכול היה לתרום. הוא מעשיר את הקהילה. אין לו תחליף, היהדות מאז ומתמיד ראתה את היחיד כאילו הוא עולם קטן... בשל אותה מיוחדות, מתכנסים בני האדם היחידים ביחד, משלימים אלו את אלו ומשיגים אחדות. הרב י.ד. סולובייצ'יק

שאלות לדיון ולמידת עמיתים

מיהו "האחר" בעיני התלמידים שלי? לאיזה "אחר" חשוב לי לחבר אותם במיוחד? איך אפשר לחנך לשותפות ולסולידריות כאשר מרחבי ההתנסות בתוך בתי הספר נפרדים? כיצד ניתן להכניס את העושר שברבגוניות אל תוך בית החינוך?

יום הזיכרון | ד' באייר

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה, המכונה לעתים בקיצור גם יום הזיכרון, הוא יום אבל לאומי במדינת ישראל, המוקדש להנצחת זכרם של חללי מערכות ישראל ופעולות האיבה לאורך כל שנות היישוב החדש בארץ ישראל. יום זה חל בתאריך ד' באייר, יום לפני יום העצמאות, באופן שנועד על פי ההשקפה הפופולרית להזכיר את מחיר הקמת המדינה ושמירת קיומה. בפועל, יום הזיכרון נקבע לראשונה בד' באייר בשנת 1940 לזכר הנופלים במאורעות תרצ"ו-תרצ"ט. רק כתשע שנים לאחר מכן, במלאת שנה להקמת המדינה, נקבע ה' באייר - יום הכרזת המדינה וסיום המנדט הבריטי בארץ ישראל - כיום העצמאות.

החל משנת 1951 שימש יום זה להנצחת זכרם של חללי מערכות ישראל, ובשנת 1963 נקבע ייעודו זה בחוק יום הזיכרון לחללי מלחמת הקוממיות וצה"ל. בשנת 1998 החליטה ממשלת ישראל להוסיף ליום הזיכרון את הנצחת חללי פעולות האיבה.

#הזדמנויות חינוכיות:

#שירות משמעותי
ומשמעות הגיוס

#טקס בקהילה

#השתתפות בטקס
ממלכתי

#היכרות עם מלחמות ישראל
סיפורי גבורה וזיכרון

#היכרות עם משפחה שכולה

#מפגש עם בוגרים
ששרתים בצבא

#השתתפות בטקס של חבר
מקהילת החינוך ממשפחה
שכולה

#האם בלתי נמנע שתמיד
נצטרך להילחם על קיומנו?

#חלוקת מים קרים למבקרים
בבית העלמין הצבאי הקרוב

הצעה לפעילות:

יום הזיכרון (המשך)

הצעות פעילות:

לרעיון לטקס יום הזיכרון שפותח בימין אורד
ולמכתבים נוספים (רב תרבותיים)
בין אימהות לחיילים
היכנסו למאגר הידע דרך כפר [טקס יום הזיכרון

אמא יקרה,
את המכתב הזה, אני כותב בקורס נתיב.
סוף סוף אמא למדינת אכתוב בעברית, שפת
הקודש של עם ישראל.
אמא, אני אובש מדי זית, אומד על הארץ
המובטחת, על המדינה שעליה נלחמו אלפי
שנים. אני נרדש ולאה להסתובב כאן בהסים
מחווה אלון בין מאות עולים חדשים שבחרו
לעזוב את הפינה החמה שלהם בארצות
העולה ולשוב ארצה ולהתליים אצלם הענה
ישראל.

ציונות אמא זו המילה. ציונות
ציונות זו תקווה, זה שלום. ציונות זו
המטרה- שהעם היהודי ישוב לארצו, למולדתו.
בכל שנה אמא, התפללנו בליל הסדר בצרפת
: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה". זו הפסלה
של הציונות ירושלים בנויה ושלמה שכל
היהודים בתוכה.

אמא, אני יודע שאת דואלת לי, אני יודע
שקשה לך לישון בלילה, קשה לך להירדם.
הזמן חולף מהר אמא, אני מביט שאתה
על עזמי. הסירי דאלה מליבך.
אוהב אותך אמא, אוהב אותך.

יום העצמאות

ה' באייר

יום העצמאות הוא חג במדינת ישראל, המציין את ההכרזה על הקמת מדינת ישראל בתום המנדט הבריטי. יום העצמאות חל בתאריך העברי ה', מיד בצאת יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. ביום ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948), כ-8 שעות לפני סיום המנדט הבריטי בהתאם להחלטת החלוקה של עצרת האו"ם ב-29 בנובמבר 1947, הכריז דוד בן-גוריון על הקמת מדינת ישראל ונחתמה מגילת העצמאות. ההכרזה הוקדמה לצהרי יום ו', מספר שעות קודם לפקיעתו הרשמית של המנדט בשל כניסת השבת והרצון להימנע מחילול שבת, והתאריך העברי בו נערכה ההכרזה נקבע ליום העצמאות.

יום העצמאות מתבטא בשורת טקסים ואירועים רשמיים לצד מנהגים ואירועים עממיים שהתפתחו

במהלך השנים. יום העצמאות הוא יום שבתון, ואנשים רבים מנצלים אותו לנופש, פיקניקים ומנגלים, טיולים וביקור בתערוכות צה"ל ובאתרים שונים.

יום הניצחון על גרמניה הנאצית | 9/5

בחבר המדינות ובמדינות נוספות שהשתייכו בעבר לברית המועצות נהוג לציין את הניצחון של הצבא האדום על גרמניה הנאצית בחזית המזרחית של המלחמה ב-9 במאי מדי שנה. במהלך החג נערכים מצעדים צבאיים שהמפורסם שבהם הוא המצעד הצבאי במוסקבה, משגרים זיקוקין די-נור, מניחים זרי פרחים על קברי חיילים שנהרגו במהלך המלחמה ועומדים דקת דומייה לזכרם. מתוך "שיר הזיכרון" שחובר בבריה"מ במיוחד עבור יום זה: "אמא, לא כולנו חזרנו. חצינו את כל אירופה, את חצי כדור הארץ, כדי להגיע ליום הזה, יום הניצחון". במערב אירופה ובמזרחה מציין יום הניצחון את כניעת גרמניה הנאצית, ב-8 במאי 1945, וסיום מלחמת העולם השנייה. ביולי 2017 אושר בכנסת חוק יום הניצחון על גרמניה הנאצית, התשע"ז-2017, הקובע את ה-9 במאי כמועד הרשמי לציון החג.

הזדמנויות חינוכיות:

#הצדעה לגיבורי
מלחמה שעוד אתנו
(הוטראנים)

#תהילה וזיכרון למי
שנפל עבור החיים

קצת היסטוריה

ידע על מגוון
התרבויות של העולים
מחבר העמים

ערכים ששווה להאבק עבורם

הצעות פעילות:

- יום שיא להכרות עם התרבויות הרחבות של יוצאי חבר העמים.
- אל תשליכני לעת זקנה (הוטראנים – גיבורי מלחמה שעוד אתנו).
- מי מפחד מהיסטוריה?

פסח שני

י"ד באייר

פסח שני, הנקרא גם פסח קטן, חל בי"ד באייר, חודש בדיוק אחרי ערב פסח, ובו ניתנת שוב ההזדמנות להקריב קורבן פסח עבור אנשים שנמנע מהם להקריבו במועדו משום שהיו טמאים או רחוקים ממקום המקדש בי"ד בניסן. קורבן פסח הוא אחד משתי מצוות עשה בכל התורה שעבירה עליהן דינה כרת ולכן חשיבותו הגדולה של יום זה. בימינו, נחשב יום זה מעין "יום טוב" גם לכל עם ישראל. בחסידיות מסוימות נהוג שהאדמו"ר עורך טיש מיוחד לכבוד פסח שני, במהלכו הוא מקיים את סימני ליל הסדר (כולל ארבע כוסות, כרפס, מצה ומרור) והחסידים שרים שירי פסח.

בשנת 2009 החלו מספר ארגונים דתיים העוסקים בקידום סובלנות ופלורליזם חברתי לציין את פסח שני כיום הסובלנות הדתית, וזאת על פי המסר הטמון ביום זה, לשיטתם. במקורות שונים נזכר פסח שני כמועד עלייה לרגל למירון, בו היו מתקבצים יהודים ומוסלמים במערת הלל ושמאי.

#הזדמנויות חינוכיות:

#חג ההזדמנות השנייה

#מתי? איך? למי? האם "עבר זמנו
בטל קורבנו" או שמא לא?

#למי אני נותן היום עוד
הזדמנות?

ל"ג בעומר | י"ח אייר

ל"ג בעומר הוא יום שמחה מסורתי, הנחגג ביום השלושים ושלושה (ל"ג) לספירת העומר, שחל על פי הלוח העברי בתאריך י"ח באייר. ל"ג בעומר אינו מוזכר במשנה ובגמרא, והאזכור הראשון לו הוא מתקופת הראשונים. ליום זה קיימות מספר רב של מסורות המייחסות לו אירועים שונים שחלו בו, רובן אינן מבוססות מבחינה מחקרית. צום יהושע ההיסטורי חל בתאריך י"ח באייר ויש המזהים את התאריך "פרס העצרת" המוזכר במשנה עם חג זה. מקורו של המועד ככל הנראה במנהג קדום לציון תאריך זה, ובמתכונתו המוכרת כיום קיים החל מהמאה ה-12. בין המנהגים המרכזיים בל"ג בעומר: הדלקת מדורות, לימוד בספר הזוהר, משחקי חץ וקשת, הילולת בר יוחאי והילולות נוספות בקברי צדיקים.

חג העלייה השמימה | 40 יום אחרי חג הפסחא

חג העלייה (בלטינית: "Ascensionis Domini - עליית האדון") הוא חג נוצרי מרכזי, הנחוג על-ידי כל זרמי הנצרות 40 יום לאחר חג הפסחא. למעט מקרים מסוימים, הוא חל תמיד ביום חמישי, בתאריך המשתנה בהתאם ללוח השנה העברי וחג הפסחא. על פי הברית החדשה, לאחר תחייתו ישו הטיף והפיץ את בשורתו על הארץ במשך 40 יום, ואז עלה השמימה לעיני השליחים על הר הזיתים. קודם לעלייה עצמה ישו אמר לשליחים שלאחר עלייתו רוח הקודש תצלח עליהם ושעליהם להמשיך ולהפיץ את תורתו בעולם. לאחר שעלה ישו השמימה, הופיעו שני מלאכים והודיעו לשליחים כי הוא ישוב באותו אופן שבו נאסף.

בכנסייה הקתולית, חג העלייה הוא אחד מ"חגי החובה", שבהם על כל המאמינים להיות נוכחים במיסה ולהימנע מעבודה. בכנסייה האורתודוקסית נחשב החג לאחד משנים-עשר "החגים הגדולים". מבין מנהגי החג השונים: שליחת גלויות ושירת מזמורי החג, יציאה לתהלוכות עם כלי נגינה וחצוצרות המדמים את פתיחת השמיים בקולות החצוצרה, קניית מתנות לעניים ועיסוק בהתנדבות. ביום זה נוהגים להשאיר ביצים מחוץ לבית למזל. בתרבויות פרוטסטנטיות בעיקרן, חג העלייה מוקדש למפגשים משפחתיים ולטיולים עם המשפחה ופיקניקים בחיק הטבע.

לרנני

יום ירושלים | כ"ח אייר

יום ירושלים הוא יום חג לאומי הנחגג בישראל בכ"ח באייר (מ"ג בעומר), לציון איחוד העיר ירושלים תחת ריבונות ישראלית בכ"ח באייר ה'תשכ"ז, לאחר הקרב על ירושלים במלחמת ששת הימים. המרכזי של היום הוא ריקוד דגלים, שמתקיים בשעות אחר הצהריים. במהלך אירוע זה, מגיעים לירושלים מכל רחבי הארץ עשרות אלפי אנשים, רובם בני נוער מן הציונות הדתית. החוגגים מקיימים תהלוכה גדולה מלווה בשירים, ריקודים ודגלים. התהלוכה יוצאת ממרכז העיר, נכנסת אל העיר העתיקה משעריה ומסתיימת בכותל המערבי לתפילה המונית.

ביום ירושלים נערכים טקסים חגיגיים בירושלים ומחוצה לה וכן טקסי זיכרון ממלכתיים לחללים שלחמו בירושלים במלחמת ששת הימים, ובמקביל מצוין גם יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל. עיריית ירושלים עורכת ביום זה את טקס חלוקת אותות יקיר ירושלים.

הזדמנויות חינוכיות:

#ירושלים שלי

ירושלים בראי
ההיסטוריה

#ביקור בירושלים

מגזרים שונים
בירושלים

עיר שחברה לה יחדיו?!

יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרך

כ"ח באייר

מתוך מאמר של נגה קסאי:

ביום רביעי כ"ח באייר חוגגים את יום ירושלים, היום שבו חוברו שני חלקי העיר. מעטים יודעים שזהו גם יום הזיכרון ל-4000 יהודי אתיופיה שמתו בדרכם להגשים חלום של אלפיים שנה להגיע לארץ הקודש לירוסלם.

אני אישית עשיתי את המסע הזה כשהייתי בת 9 לפיכך ברור שזוהי חוויה מכוננת עבורי, חוויה שברצוני לשתף אתכם ואולי שאף אתם תעבירו הלאה. ישראל נבנתה מעליות רבות, אך סיפורן של חלקן הוסתר שנים ומחובתנו להוציא לאור.

דור הוריש לדור את החלום להגיע לירוסלם (לירושלים) יהודי אתיופיה האמינו תמיד שהשגחה עליונה תזמן גם את תורם לעלות לארץ.

לקראת סוף שנות השבעים החלה השמועה שהוחלט: הולכים לירוסלם. אנשים הבינו שאם לא יעשו משהו החלום לא יתגשם. שמועה שהובילה אלפים לעזוב את בתיהם בחשכת לילה ולצעוד בחשאי לעבר המדבר לעבר גבול סודאן. בלי לדעת באיזה שביל, בלי לדעת מה צופה העתיד העיקר לצאת לדרך להגשים חלום של אלפי שנים לחזור לארץ הקודש.

העולים צעדו ברגל בעיקר בלילות ומסתתרים במשך היום מן השמש הקופחת. המשיכו לצעוד בחום תשושים רעבים, צמאים וחולים עד שהגיעו לסודן, אך להפתעתם לא הועלו מיד אלא נתקעו במחנות פליטים במשך שנים בתנאים קשים.

אבל גם תנאי הרעב הקשיים, המגפות, הרצח ואונס לא הכניעו אותם. תמיד עם אמונה חזקה ותקווה מהולה בסבל עם מטרה ראויה ששווה להשיג גם במחיר של חיים כשבליבם תמיד פועמת הכמיהה העזה להגשים החלום של אלפיים שנה לחזור לירוסלם!!

יהודי אתיופיה שהגיעו בשנות השמונים, שילמו מחיר יקר וכבד. כמעט כל משפחה איבדה קרוב משפחה.

המסע של הקהילה מהווה מקור השראה עצום עבור כל אדם. סיפור הגבורה לצערנו לא מוכר מספיק בחברה הישראלית. רבים סבורים שמדובר במסע הצלה שבוצע עבור יהודים רעבים. תפיסה מוטעית.

הורינו החליטו לעלות מציונות אמיתית ורבים לא יודעים שהגיבורים האמיתיים בסיפור הם בני הקהילה שיזמו את העלייה ואלו שהחזיקו והעבירו את החלום במשך דורות.

הסיפור צריך להיות חלק מהמורשת כי הסיפור שלנו הוא חלק בלתי נפרד מההיסטוריה של העם היהודי.

יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרך כ"ח באייר

שיר המסע/ מסקי שיברו
הדרך מדברית
הדרך מתפתלת
היום מתארך
הלילה הוא מתמשך
קבוצות קבוצות של אנשים
חלקם מוכרים, חלקם זרים הולכים,
מדברים ולפתע בוכים
יש מי שלא ישלים כברת דרך הנותרת
יש מי שישלים, אך מחשבתו נודדת:
את מי קברנו ואת שמרנו.

הזדמנויות חינוכיות:

אמונה

נחישות

תקווה

חלומות

מנהיגות פורצת דרך

כוחה של קהילה

ביקור באנדרטה בהר הרצל לזכר יהודי
אתיופיה שנספו בדרך לארץ

המשך חודש הרמדאן رمضان

הצעות פעילות:

לוח קיר עם פתגמים ואמרות
מהנביא והקוראן

חשיבות העזרה
בבית

הכנת ברכות

פעילות על
שמירת הלשון:
חיים ומוות ביד
הלשון

ברקוד לאוסף פעילויות לרמדאן

עיד אל פיטר

שלושת הימים הראשונים של חודש שוואל

באסלאם, עיד אל-פיטר ("חג שבירת הצום"), הוא החג המציין את סיומו של חודש הרמדאן, חודש הצום המוסלמי, והוא מצוין בשלושת הימים הראשונים של חודש שוואל, החודש העשירי בלוח המוסלמי. מועדו המדויק של עיד אל-פיטר נקבע בכל קהילה מוסלמית בנפרד, על-פי עדויות על ראיית מולד הירח. עיד אל-פיטר הוא אחד משני החגים העיקריים באסלאם. הוא נחוג בכל הקהילות המוסלמיות, בקרב סונים ושיעים. אחת המסורות מייחסת לחג את המועד שבו הסתיימה כתיבת הקוראן. בעיד אל-פיטר מקובל לקום מוקדם בבוקר וללבוש בגדים חגיגיים, רצוי חדשים ולקיים תפילות מיוחדות לרגל החג, בקהל גדול. אחרי התפילה מתחילות החגיגות עצמן. במהלך החג המוסלמים מרבים לבקר את חברים וקרוביהם, והוא נחשב להזדמנות ליישוב מריבות ומחלוקות, בהיותו חג של מחילה, שלום, קהילתיות ואחוזה.

יציאה לחופש הגדול

מסיבת סוף שנה 20/06

החופש הגדול הוא השם הישראלי לחופשת הקיץ ברחבי העולם המסיימת את שנת הלימודים במוסדות החינוך. השם אינו תקין לשונית, משום שמדובר בחופשה ולא בחופש, אך הוא נקלט בשפה המדוברת בצורתו זו. החופש הגדול מתקיים במרבית מדינות העולם במהלך חודשי הקיץ יולי ואוגוסט, כאשר במהלכו לא מתקיימים לימודים בבתי הספר אך ילדים רבים הולכים לקייטנות ומחנות קיץ בזמן החופשה.

בארץ, חופשת הקיץ מתחילה ב-21 ביוני ומסתיימת ב-31 באוגוסט בחינוך העל יסודי, ובחינוך היסודי היא מתחילה ב-1 ביולי ומסתיימת ב-31 באוגוסט.

הזדמנויות חינוכיות:

חסכון

תעסוקיץ

אחריות

לחץ חברתי

שמירה על קשר

תרגול לוז

לוחפש

מיומנויות חופש

יום האחדות

הרעיון לציון היום המיוחד במערכת החינוך נולד מתוך הרצון לשמר ולבסס את תחושת האחדות הגדולה ששררה בחברה הישראלית בקיץ 2014, בעקבות חטיפת ורצח הנערים ומתוך שאיפה לדחות ולגנות תגובות קיצוניות הנגועות בגזענות והדרה של קבוצות בחברה. אירועי קיץ 2014 הדגישו את הצורך בקירוב לבבות ובחיבור ובין אוכלוסיות, מגזרים וקבוצות שונות בקרבנו, לצד מתן מענה חינוכי לביטויי גזענות ואלימות של מעטים כלפי מגזרים שונים בחברה הישראלית.

הצעות פעילות:

לאתר של יום
האחדות - מגוון
פעילויות בנושא.

שבועות | ו' סיוון

חג השבועות (המכונה במקרא גם חג הקציר או יום הביכורים) הוא חג ביהדות, השני מבין שלוש הרגלים. החג חל יום לאחר סיום ספירת העומר בת שבעת השבועות, ובלוח העברי הקבוע חל תמיד בו' בסיוון. החג חל יום אחד בארץ ישראל ויומיים בחוץ לארץ.

בזמן שבית המקדש היה קיים, הוקרב בחג השבועות קורבן מיוחד שנקרא "קורבן שתי הלחם", והחלה בו העונה של הבאת הביכורים. על פי חז"ל, מזוהה תאריך זה עם זמן מתן תורה ובהתאם לכך מציינים את קבלת התורה בתפילות החג, קריאה בתורה בפרשת מעמד הר סיני ועשרת הדיברות, וכן על ידי לימוד תורה. בין מנהגי החג: לימוד תורה כל הלילה, קריאת מגילת רות, אכילת מאכלי חלב ודבש, טקסי הבאת ביכורים בקיבוצים ובמושבים, והתזת מים.

פרהוד | ו'-ז' סיוון

פוגרום ביהודי עיראק. הפרהוד ("הפחדה ברוטלית של נשלטים") הוא שמן של פרעות שנערכו באוכלוסייה היהודית בבגדאד, עיר הבירה של עיראק, בחג השבועות ו' בסיוון-ז' בסיוון תש"א, 1-2 ביוני 1941. במסגרת הפרעות נרצחו 179 יהודים ומעל 2000 נפצעו. מאות ילדים היו ליתומים ורכוש נבזז מכ- 50,000 איש. בין 300 ל-400 פורעים נהרגו על-ידי הצבא העירקי של השלטון החדש בכדי לעצור את ההשתוללות והטבח. הנרצחים נקברו בקבר אחים בבגדאד.

האירועים שימשו כגורם מאיץ לצמיחתה של המחתרת הציונית בעיראק ולתהליך שבסופו של דבר הביא לעליית יהודי עיראק לארץ ישראל במבצע עזרא ונחמיה.

הזדמנויות חינוכיות:

הכרות עם עוד פרק חסר בתולדות ישראל כהזדמנות להשלמת פרקים נוספים

ידע על העליות מעיראק

נרטיב

הכרות עם יהדות בבל ועיראק

הצעת

פעילות:

ברקוד
לסריקה -
מערך מומלץ
של עמותת
קדמה על
עליית יהודי
עיראק

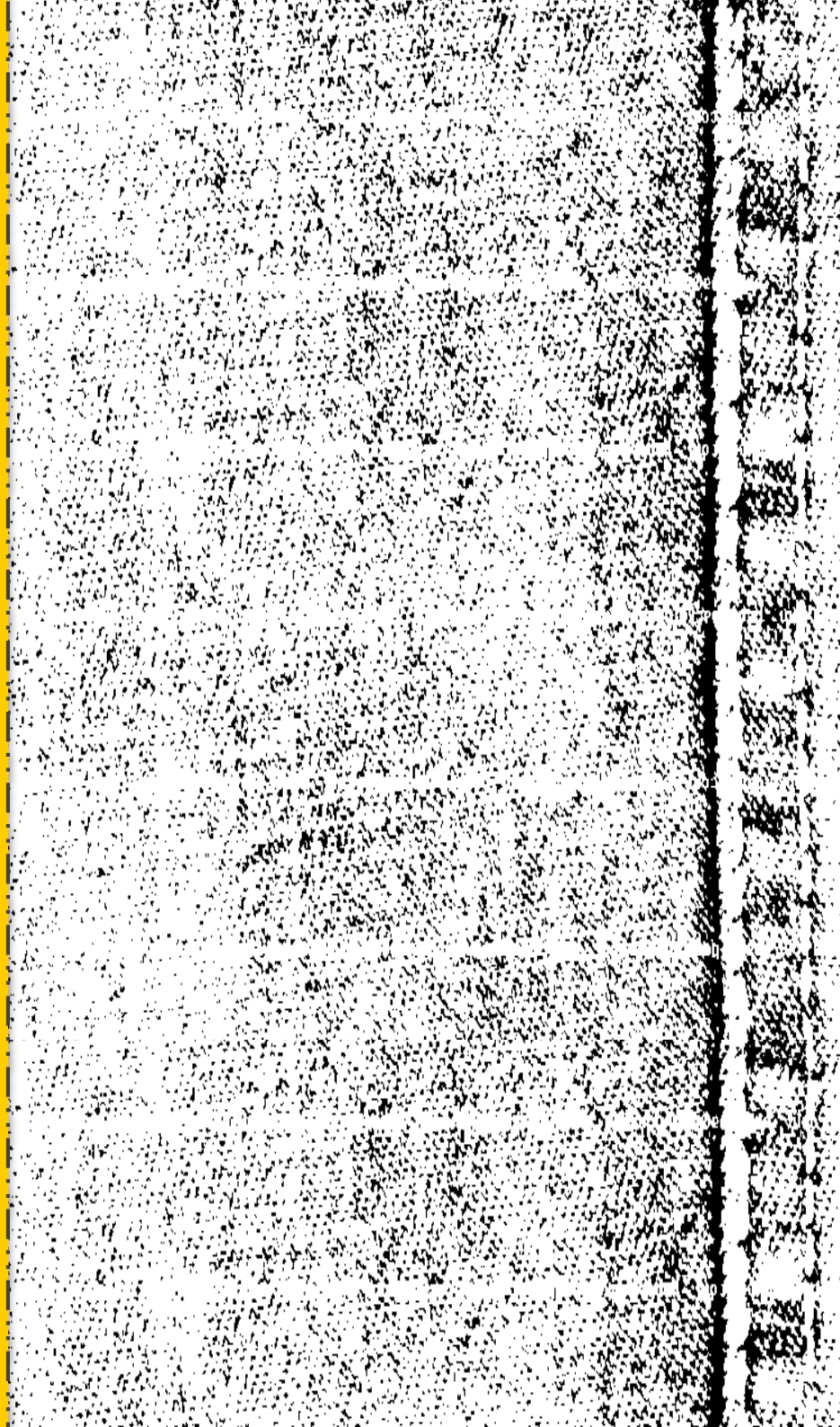
דן עלי

י"ז בתמוז

שבעה עשר בתמוז הוא אחד מארבעת ימי התענית שנקבעו ביהדות לזכר חורבן בתי המקדש. תענית זו מציינת את היום שבו הובקעה חומת ירושלים כמה שבועות לפני חורבן בית המקדש השני. על פי המקרא והתלמוד הבבלי, לפני חורבן בית המקדש הראשון נבקעה חומת ירושלים בתשעה לחודש תמוז, אך בתלמוד הירושלמי כתוב שגם בבית ראשון נפרצו החומות בי"ז בתמוז אלא שבצל המצב הקשה טעו בספירה.

צום שבעה עשר בתמוז נקרא גם צום הרביעי, מכיוון שתמוז הוא החודש הרביעי בשנה המקראית. הצום נמשך מעלות השחר ועד צאת הכוכבים. ביום זה מתחילים ימי בין המצרים, הנמשכים עד תשעה באב, ונוהגים בהם מנהגי אבלות, ההולכים ומחמירים ככל שמתקרבים לתשעה באב.

אוגוסט

תשעה באב

תשעה באב הוא יום תענית שנקבע במשנה לציון חורבן בתי המקדש - חורבן בית ראשון בשנת 586 לפנה"ס בידי צבאו של נבוכדנצר מלך בבל, וחורבן בית שני בשנת 70 לספירה בידי הצבא הרומי ובראשו המצביא טיטוס. התענית, שחלה ביום ט' באב, מהווה את שיא האבלות של תקופת ימי בין המצרים, ונחשבת לחמורה מבין ארבע התעניות על חורבן בית המקדש.

בתענית זו מצרפים קינות ומתאבלים גם על אסונות נוספים שאירעו לעם היהודי לאורך הדורות, ובמיוחד על אסונות שהתחוללו בתאריך סמוך לתשעה באב כגון: הריגת יהודי שפירא ורמיזא ומגנצא במסעי הצלב, פרעות ת"ח ות"ט, גירוש ספרד, פרעות שאירעו ביהודי ארצות האסלאם, השואה, ועוד.

לפי המסורת, בימי הגאולה, תשעה באב, כשאר הצומות על החורבן, יהפוך ליום של חג ושמחה.

עיד אל אדחא | عيد الأضحى ביום העשירי

של החודש ה 12 בלוח השנה ההיג'רית

עיד אל אדחא (חג הקורבן) הוא חג מוסלמי ודרוזי המציין את המועד לקיום החג', העלייה לרגל למכה. הוא נחגג החל מהיום העשירי של החודש האחרון בלוח המוסלמי ונמשך ארבעה ימים. העלייה לרגל עצמה נמשכת כשבוע, וחג הקורבן מציין את אחד השיאים בטקסים הנהוגים בה. אלו שמקיימים את החג בביתם מקיימים טקס דומה לזה הנהוג באותו יום במכה, שעיקרו הקרבת טלה כקורבן והכנת בשרו למאכל בסעודת החג או כתרומה לעניים.

מקובל לקשר חג זה לסיפור "עקדת ישמעאל", המקביל לסיפור "עקדת יצחק" המופיע במקרא, ושם החג נובע גם הוא מסיפור העקידה בקוראן ובמסורת המוסלמית. גם הדרוזים חוגגים את חג הקורבן בתאריך זהה לחג המקביל אצל המוסלמים, אם כי מנהגי החג אצל הדרוזים שונים. זה החג החשוב ביותר לבני העדה הדרוזית.

הזדמנויות חינוכיות:

חיים נחמן ביאליק/ תרצ"ד

"עצתי האחת היא: חוגו את חגי אבותיכם והוסיפו עליהם קצת משלכם לפי כוחכם ולפי מסיבתכם. העיקר, שתעשו הכל באמונה ומתוך הרגשה חיה וצורך נפשי, ואל תתחכמו הרבה. אבותינו לא נמאסו עליהם שבתותיהם ומועדיהם, אף על פי שחזרו עליהם כל ימי חייהם כמה וכמה פעמים בנוסח אחד. הם מצאו בהם כל פעם טעם אחר והתעוררת [התעוררות] חדשה. ויודע אתה מפני מה? מפני שהייתה בהם לחלוחית וברכת החג שכנה בנפשם. אלה שאינם מוצאים טעם בחגים ובמועדים, סימן שנפשם ריקה ותוכם חול, ולאלה אין תקנה".

- מתוך מכתבו לחיים אומנסקי מגנינר (1930)

הזמן וההזדמנות במעשה החינוכי

לוח השנה בשירות המחנך